

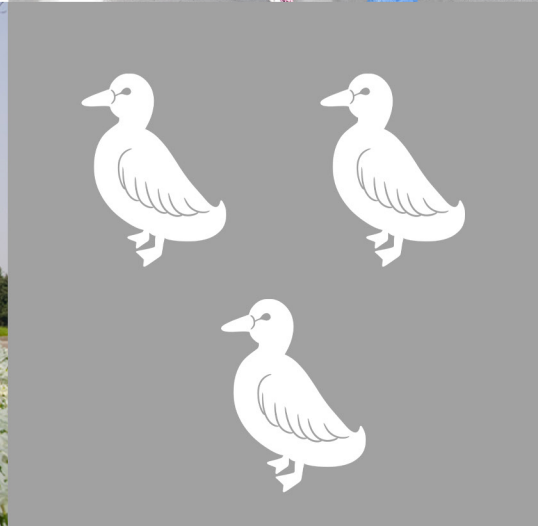
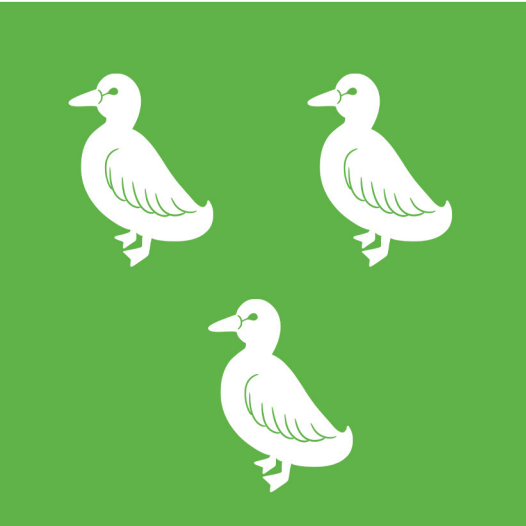

Kunst en Cultuur verbindt Halderberge

Gemeente Halderberge

VISIE OP CULTUUR IN HALDERBERGE 2024 - 2034

Deze nota is een uitgave van de gemeente Halderberge

Onderzoek en teksten:

Vormgeving en illustraties:

Foto's:

Nelleke van Aken, Colinda Voet, Monique Otten

Denise Vervuren

Gemeente Halderberge

Halderberge, mei 2024

Halderberge

*Kleine kernen in al hun glorie
Zoveel rijkdom om trots op te zijn
Statige Laurentius toren als Gastels baken
al van ver brengt hij een gastvrije groet
Gastels Laag, Dorpsbos, met eeuwenoud
verleden het imposante Mastboomhuis
Aan de rand van ons dorp stroomt, door
bomen omgeven, nog steeds de Vliet
het geeft een gevoel, hier hoor ik thuis
Stampersgat, een kleine kern maar zo
groots in eenheid van samen sterk zijn
Oktober wanneer een zoete geur van
suikerbieten hangt over het land zijn we
ons Fabriek eeuwenlang trouw, sterke band
Zilveren strepen trekken hun spoor
in de blauwe lucht boven Seppe, Breda Airport
met een sierlijke vlucht in drang naar vrijheid
vangt ze de zon boven de trots van
Oudenbosch, de stralende Basiliek
Neogotisch monument conferentiecentrum
Bovendonk met de oorsprong en wortels
in de ontstaansperiode van Hoeven voert
ons terug naar de tijd van de monniken
in de abdij, die met vaste hand en bruine pij
de streek bestuurden, op één hoeve grond*

*Samenspel in ons Hartelijk Halderberge
waar kleine dorpen toch zo groots kunnen zijn
Musea, cultuur en voldoende ontspanning
hier ligt ons hart, dit is ons domein
Laten we wat nog is, toch behouden
en trots zijn op onze geboortegrond
waar over eeuwen en eeuwen onze
nakomelingen nog kunnen vertellen
waar de wieg van u en mij eens stond*

Elly Schepers-Corstjens
Dorpendichter gemeente Halderberge
Oud Gastel, 5 januari 2024

VOORWOORD	6
SAMENVATTING	7
Hoofdstuk 1. Inleiding	9
1.1. Aanleiding	9
Leeswijzer	9
1.2. Kunst en Cultuur	9
1.3. Doelgroepen	10
1.4. Totstandkoming	11
1.5. Beleidskader en rol gemeente	13
Hoofdstuk 2. Een blik op cultuur in Halderberge	14
2.1. Wat gaat er goed?	14
2.1.1. Communicatie	15
2.1.2. Activiteiten	15
2.1.2.1. Bibliotheek West-Brabant	15
2.1.2.2. Marktplaats Cultuureducatie Halderberge	17
2.1.3. Voorzieningen en Instellingen	17
2.2. Wat kan er beter en hoe?	19
2.2.1. Communicatie	19
2.2.2. Activiteiten	19
2.2.3. Voorzieningen en instellingen	20
2.2.4. Financiën	21
2.3. Verbinding met andere beleidsterreinen	21
2.3.1. Onderwijs	21
2.3.2. Volksgezondheid en eenzaamheid	22
2.3.3. Toerisme, recreatie en economie	23
2.3.4. Jongerenwerk	24
2.3.4.1. Leerlingen voortgezet onderwijs	25
Hoofdstuk 3. Kunst en Cultuur in Halderberge in 2034	26
3.1. Inleiding	26
3.2. Het behouden en versterken van de culturele basisvoorzieningen	26
3.2.1. Multifunctioneel centrum	27
3.2.2. Bibliotheek West-Brabant	28
3.2.3. Marktplaats Cultuureducatie Halderberge	29
3.2.4. Amateurlust	30
3.2.5. Specifieke culturele voorzieningen	31
3.2.5.1. Stichting Streekomroep West-Brabant: Zuidwest TV	32
3.2.6. Verenigingen en hun vrijwilligers	32
3.3. Talentontwikkeling en vernieuwing	33
3.3.1. Creatieve ondernemers	33
3.3.2. Klassieke muziek	33
3.3.3. Kunst in de openbare ruimte	33
3.4. Cultuur voor iedereen	34
3.4.1. Volkscultuur	35
3.4.2. Communicatie	36
3.4.3. Jeugd en jongeren	37

Hoofdstuk 4: Erfgoed	38
Hoofdstuk 5. Actielijst	41
Hoofdstuk 6. Financiën	44
6.1. Inleiding	44
6.2. Financiële gevolgen kunst en cultuurbeleid 2024 - 2034	45
6.3. Formatie	46
6.4. Benodigd Budget Uitvoeringsprogramma	47
BIJLAGE 1: PARTICIPATIEMOMENTEN	48
1. Brainstormsessies	48
2. Enquête inwoners	49
3. Interne en externe gesprekken	50
BIJLAGE 2: FOTO'S BRAINSTORMSESSIES	51
BIJLAGE 3: GERAADPLEEGDE BRONNEN	52
BIJLAGE 4: FINANCIËN	53

Cultuur heeft een verbindende kracht. Mensen beleven cultuur vaak samen, of het nu als bezoeker is in een theaterzaal of als maker in een dorps huis. Samen muziek maken, deelnemen aan een culturele uitvoering of elkaar ontmoeten bij een tentoonstelling scheidt een band en draagt bij aan de levendigheid van onze gemeenschap.

Halderberge heeft een rijk en gevarieerd cultureel aanbod voor jong en oud. Tientallen individuen, verenigingen en instellingen organiseren samen vele culturele activiteiten in de vijf kernen van onze gemeente.

Tegelijkertijd zien we voor veel inwoners nog drempels om mee te doen aan culturele activiteiten en gebruik te maken van het kunst- en culturaanbod. Daarom is cultuuronderwijs belangrijk, werken we aan toegankelijkheid van activiteiten en kiezen we voor aanbod dat herkenbaar is voor verschillende doelgroepen.

Laten we trots zijn op het rijke culturele leven in Halderberge en samen het gesprek aangaan, elkaar inspireren om meer deel te nemen. Het is mijn overtuiging dat zichtbaarheid en verbinding de sleutels zijn tot een bloeiende culturele gemeenschap. Met deze visie op cultuur streven we ernaar het culturele leven in onze gemeente te behouden en te versterken, waarbij de participatie van iedereen van essentieel belang is.

Ik kijk uit naar de gezamenlijke inspanningen om deze visie tot leven te brengen en ons culturele erfgoed te koesteren voor de generaties die komen.

Patrick Schouw
Wethouder Cultuur

In het collegewerkprogramma van 2022 – 2026 is vastgelegd dat er een nieuwe visie op cultuur moet worden ontwikkeld. Een belangrijk aspect dat in deze visie concreet gemaakt wordt, is het vergroten van de belevingswaarde van wat we hebben aan kunst, cultuur en cultuurhistorie.

Om inhoud te geven aan deze nota heeft er op 4 april 2023 een brainstormsessie met het college plaatsgevonden, waarin zij drie belangrijke pijlers hebben meegegeven, te weten: belevingswaarde, verbinding en participatie. Samen met de opbrengsten en de ideeën uit de verschillende participatie momenten met werksessies, gesprekken en onderzoeken is deze nota tot stand gekomen. De rode draad van alle opbrengsten en de daaruit voortgekomen actiepunten is: Behouden wat moet, veranderen wat kan!

Ambitie

Waar ligt de kracht van kunst en cultuur en hoe kan deze van waarde zijn voor de gemeente Halderberge?

De gemeente Halderberge biedt kansen om de creatieve talenten van ieder van haar inwoners te ontwikkelen en in te zetten. Er wordt met enthousiasme gewerkt aan culturele programma's voor al haar inwoners in de vrije tijd, maar ook in het onderwijs. Cultuureducatie (kunst-, media- literatuur- en erfgoededucatie) is een essentieel deel van de persoonlijke en sociale ontwikkeling van kinderen en jongeren. De kracht van het onderwijs speelt hier een grote rol. Het maatschappelijk belang van kunsteducatie is groot. Kunst zet de geesten van mensen open, prikkelt hen tot nadenken en daagt hen uit nieuwe oplossingen te vinden. Het maakt mensen creatiever.

De cultuursector vervult een aantal kerntaken, waaronder het zichtbaar maken van alternatieven, een spiegel voorhouden, het bieden van ervaringen en schoonheid, het vervullen van een educatieve rol en het bevorderen van verbinding, kansengelijkheid en inclusie. In het bijzonder bieden amateurkunst en de daarmee gepaard gaande culturele activiteiten een rijke beleving aan een breed en divers publiek. Deze vormen van expressie stimuleren het vertrouwen om anderen te ontmoeten, over persoonlijke grenzen heen te stappen en nieuwe gebieden te verkennen. Op die manier versterken ze op waardevolle wijze de lokale leefomgeving.

Doelstellingen

De cultuurvisie van de gemeente Halderberge voor de periode van 2024 – 2034 is gebaseerd op de overtuiging dat cultuur een essentiële rol speelt in het versterken van onze gemeenschap, het stimuleren van creativiteit en het bevorderen van onderling begrip. Met deze visie beogen we een bloeiende culturele gemeenschap te creëren waarin diversiteit wordt omarmd en waarin iedereen zich uitgenodigd voelt om deel te nemen aan culturele uitingen.

Hat landelijk beleid 'De kracht van creativiteit' van gemeenten zet in op vijf pijlers die dienen als kader voor de gemeentelijke visie:

- versterken van de positie van de culturele en creatieve professional
- inzetten van creativiteit bij maatschappelijke vraagstukken
- cultuur is overal en voor iedereen
- investeren in de kansen van digitalisering
- erfgoed voor de toekomst

We erkennen het belang van cultuureducatie als instrument voor persoonlijke ontwikkeling. Daarom zorgt de gemeente samen met de kunst- en cultuursector en het onderwijs voor een versterking van het cultureel onderwijs en bieden we educatieve programma's aan die het begrip van kunst en cultuur bevorderen. Daarnaast wordt er maatwerk per school en schoolbestuur geboden aansluitend bij de visie en ambitie van het onderwijs.

We omarmen onze vijf verschillende kernen, maar weten elkaar ook te vinden als Halderbergenaren. We streven ernaar de culturele participatie van alle inwoners te vergroten, ongeacht leeftijd, achtergrond of sociaaleconomische status. Door diverse culturele activiteiten en evenementen te organiseren, willen we een breed scala aan mensen betrekken bij het culturele leven van onze gemeente. We streven naar het behoud en de ontwikkeling van ons cultureel erfgoed. Dit omvat niet alleen monumenten en historische plaatsen, maar ook immaterieel erfgoed zoals tradities, ambachten en verhalen die onze culturele identiteit weergeven.

We leggen nieuwe verbindingen met andere domeinen, zodat het culturele veld zich kan ontwikkelen en meer betrokken is bij maatschappelijke opgaven. We moedigen vernieuwing en experiment in de kunst aan door een stimulerende omgeving te creëren waarin kunstenaars zich vrij voelen om nieuwe wegen te verkennen en de grenzen van creativiteit te verleggen. Daarnaast ondersteunen we de groei van de creatieve industrie in onze gemeente mede als motor voor economische ontwikkeling en werkgelegenheid.

Om dit te kunnen realiseren, zullen we nauw samenwerken met culturele instellingen, het onderwijs, bedrijven en natuurlijk met de inwoners zelf. We zullen een actief subsidiebeleid voeren, participatieve besluitvorming stimuleren en de samenwerking tussen verschillende sectoren bevorderen. Samen streven we naar een gemeenschap waarin cultuur bloeit, creativiteit wordt gekoesterd en verbindingen worden gelegd. Deze cultuurvisie vormt de leidraad voor onze gezamenlijke inspanningen om een levendige en inclusieve culturele gemeenschap op te bouwen in Halderberge.

Hoofdstuk 1.

Inleiding

1.1. Aanleiding

In het vastgestelde collegewerkprogramma van 2022–2026 is het volgende omschreven over kunst en cultuur in de gemeente Halderberge:

De belevingswaarde vergroten van wat we hebben aan kunst, cultuur en cultuurhistorie.

Er wordt een integrale visie opgesteld over cultuur. Dat doen we in samenspraak met de betrokken plaatselijke organisaties.

Met het uitschrijven van een prijsvraag stimuleren we acties om de belevingswaarde te vergroten op het gebied van het cultureel erfgoed.

Kunst in de openbare ruimte:

Er wordt samen met plaatselijke kunstenaars een actieplan 'Kunst in de openbare ruimte' opgesteld, met aandacht voor o.a. kunst op rotondes, langs routes, en teksten op gevels, en bestickeren van stroomhuisjes e.d. Hierbij betrekken we inwoners (waaronder jongeren) en ondernemers zoveel mogelijk met onder andere prijsvragen. We werken samen met plaatselijke kunstenaars, samenstichtingen, scholen, inwoners en ondernemers.

De gemeente Halderberge heeft op dit moment geen actuele nota kunst en cultuur. De laatste cultuurnota die geschreven is, dateert van 2010 – 2014. In 2017 zijn aan de hand van de oriëntatienota 'het culturele speelveld' en het onderliggende 'Cultuurkompas' de beleidsvoornemens vastgesteld.

Leeswijzer

Deze nota is opgebouwd vanuit de structuur van het plan van aanpak. In het eerste hoofdstuk is het waarom van de visie op cultuur uiteengezet. In hoofdstuk 2 brengen we de huidige situatie in beeld aan de hand van de opbrengsten vanuit de verschillende participatie momenten. In hoofdstuk 3 beschrijven we waar we naar toe willen, de stip op de horizon, voor kunst en cultuur in de gemeente Halderberge en hoe we dat willen bereiken. We zetten door middel van de actiepunten in hoofdstuk 5 in het beleid uiteen hoe we de visie uiteindelijk gaan bereiken en aan welke doelen er de komende jaren gewerkt gaat worden. In het laatste hoofdstuk 6 is tenslotte de financiële onderbouwing en de financiering van de te bereiken doelen en acties opgenomen.

1.2. Kunst en Cultuur

Met deze nota stelt de gemeente Halderberge de ambities, doelen en acties vast voor de komende jaren op het gebied van kunst en cultuur vanuit de vraag: Waar ligt de kracht van kunst en cultuur en hoe kan deze van waarde zijn voor de gemeente Halderberge?

De begrippen kunst en cultuur worden in verschillende betekenissen gebruikt. Om duidelijk te maken wat we onder beide begrippen verstaan, volgt hieronder eerst een korte definitie van kunst en cultuur.

Cultuur is datgene wat mensen bindt en onderscheidt en wat samenhang, diversiteit en dynamiek creëert. Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan de samenleving (de sociale cohesie), maakt de woonwerkomgeving aantrekkelijk en versterkt de toeristisch-recreatieve sector. Cultuur is een totaal van zaken, die mede de kwaliteit van het leefklimaat bepalen.

Kunst is een product van cultuur. Het is de bewuste creatie van iets moois of betekenisvol met behulp van vaardigheden en verbeelding. Het omvat een breed scala aan menselijke activiteiten, waaronder schilderen, tekenen, beeldhouwen, mediakunst, theater, dans, muziek en zang, fotografie, film, architectuur, literatuur en poëzie. Het is een subjectieve expressie vanuit de kunstenaar.

In veel beleidsdocumenten van overheden en verschillende literatuur worden de drie waarden van cultuur beschreven. Hieronder een korte uitleg van deze waarden.

Artistieke waarde

De artistieke waarde van cultuur gaat over de invloed van cultuur op de ontwikkeling van de individuele mens. Deze waarde ontstaat door te genieten van cultuur (passieve cultuurparticipatie: het bezoeken van een theatervoorstelling, museum, film) of door zelf cultuur te beoefenen (actieve cultuurparticipatie: het bespelen van een muziekinstrument, een dansles volgen, een kunstwerk creëren). Scholing en opvoeding spelen hierbij een grote rol door enerzijds het kennis maken met kunst en cultuur en anderzijds het leren om kunst en cultuur te waarderen.

Maatschappelijke waarde

De maatschappelijke waarde van cultuur gaat over de invloed op buurt- of sociaal niveau. Het samen iets doen verbindt en betreft mensen en draagt bij aan het uitdragen van een gezamenlijke identiteit. Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan sociale cohesie en heeft een positieve invloed op de mentale gezondheid. Culturele instellingen en verenigingen worden vaak ondersteund door trouwe vrijwilligers. Zij halen uit dit werk veel zingeving en plezier. Het is een goede manier om actief te blijven en betrokken te zijn bij de maatschappij. Kunstbeoefening en -beleving wordt daarom steeds vaker ingezet in het sociaal domein.

Economische waarde

De economische waarde van cultuur gaat over de besteding van culturele voorzieningen door bezoekers en gebruikers. Dit wordt vaak gecombineerd met een bezoek aan de lokale horecagelegenheden of andere voorzieningen. Daarnaast zorgt de culturele sector voor werkgelegenheid en draagt een levendige culturele sector met kwalitatief cultureel aanbod bij aan een aantrekkelijk imago van de gemeente waar het prettig wonen en leven is: 'Hartelijk Halderberge'.

1.3. Doelgroepen

Het cultuurbeleid richt zich op alle inwoners van de gemeente Halderberge. Binnen dit algemene beleid willen we specifiek beleid richten op jongeren. In deze nota wordt gesproken over de voorschoolse leeftijd (2 tot 4-jarigen) kinderen tot en met het primair onderwijs (12 jaar) en jongeren tot 23 jaar. Na het volgen van voortgezet onderwijs in de gemeente vertrekken jongeren vaak naar de steden

voor een vervolgopleiding en maken ze minder gebruik van de lokale culturele voorzieningen. Dit heeft gevolgen voor de culturele afname maar ook voor het culturele aanbod.

In Halderberge vormen kinderen (14%) en jongeren (11%) een kwart deel van de bevolking, maar de bestaande georganiseerde infrastructuur blijkt slechts beperkt gericht te zijn op de actieve en passieve participatie van jongeren. In tegenstelling tot traditionele verenigingen lijken jongeren vaak de voorkeur te geven aan minder gestructureerde, maar even inspirerende verbanden. Door met jongeren apart het gesprek aan te gaan over cultuur brengen we duidelijk in beeld waar hun wensen en behoeften liggen en nemen deze mee in de doelen en actiepunten voor de komende tien jaar.

1.4. Totstandkoming

Brainstormsessie

Op 4 april 2023 vond een inspirerende brainstormsessie plaats met het college, waarbij de collegeleden en de secretaris hun visie op 'cultuur' presenteerden. De bijeenkomst belichtte diverse boeiende onderwerpen die gezamenlijk de rijke en gevarieerde culturele identiteit van de gemeente Halderberge weerspiegelen. Een centraal thema dat naar voren kwam, was het vergroten van de belevingswaarde van kunst, cultuur en cultuurhistorie. Hierbij werd gedacht aan het integreren van (groene) kunst op rotondes en het verfraaien van trafo's met kunstwerken. Cultuur werd ook gezien als een krachtige verbindingsfactor tussen mensen, waarbij participatie van inwoners een belangrijke rol speelt. Ideeën zoals het integreren van quotes, spreuken en gedichten op gevels en het bevorderen van kunst op scholen door het creëren van kunstzinnige afvalbakken.

Banksy diende als inspiratiebron voor het stimuleren van creativiteit op onverwachte plekken. Het delen van kunstenaarsfilmpjes op de gemeentewebsite, waarbij kunstenaars uitleg geven over hun kunstobjecten, werd gezien als een educatieve en toegankelijke manier om de lokale gemeenschap te betrekken. Het gebruik van infographics voor kort en krachtige communicatie en het betrekken van verenigingen bij en door de samenleving werden met enthousiasme ontvangen.

Het belang van cross-sectorale samenwerking met de economie werd benadrukt, naast het enthousiasme voor een kunstroute, geïnspireerd door het succesvolle voorbeeld van Hilvarenbeek. Daarnaast werd het waardevolle karakter van volkscultuur, zoals carnaval, kermis en jaarmarkten erkend en het bevorderen van cultuureducatie binnen de gemeenschap en het onderwijs.

De termen "Ontdekken, Kunst, Verleden, Toerisme, Genieten en Verhalen" werden geïdentificeerd als kernwaarden die de culturele identiteit van de gemeenschap weerspiegelen. Hierbij werd ook de suggestie gedaan om historische figuren zoals Elisabeth en lokale helden, zoals de Drie Koningen van Oudenbosch (Pastoor Hellemons, burgemeester van den Dries en Vader Vincentius), te eren met portretten in de openbare ruimte en schilderijen tentoongesteld bij het toeristisch informatiepunt in Sint Anna. Inspiratie hiervoor werd gehaald uit projecten zoals de Blind Walls Gallery in Breda.

Instellingen zoals bibliotheken werden beschouwd als belangrijke cultuurdragers. Om participatie te bevorderen werd het voorstel gedaan om het digipanel in te zetten en bestaande netwerken en structuren te benutten. Muziek, festivals, dans en fotografie werden gezien als waardevolle expressievormen die deel uitmaken van het culturele palet.

Tot slot werden culturele hotspots, theaterroutes, kunst- en atelierroutes, en het betrekken van het erfgoed zoals het verhaal van Oudenbosch genoemd als strategieën om de rijke culturele tradities van Halderberge te benutten en te vieren. Deze suggesties getuigen van een levendige visie op het bevorderen en verankeren van cultuur in de lokale samenleving.

Dit startgesprek leidde tot het maken van een plan van aanpak om te komen tot de visie op cultuur voor de gemeente Halderberge en het daaruit voortkomend beleid.

Plan van aanpak

In het plan van aanpak gaan we bouwen aan beleid voor cultuur in het onderwijs en de vrije tijd voor alle inwoners van de gemeente Halderberge. Centraal staat de vraag: Waar ligt de kracht van kunst en cultuur en hoe kan deze van waarde zijn voor de gemeente Halderberge? Door middel van participatie met verschillende doelgroepen binnen de gemeente Halderberge zijn we op zoek gegaan naar deze waarde.

Het direct en actief betrekken van verschillende doelgroepen binnen de gemeente zorgt voor een groter bereik, meer draagvlak en betere resultaten. We hebben getracht dit te bereiken door de volgende participatie momenten (bijlage 1):

- Startbijeenkomst met culturele instellingen en inwoners die zich betrokken voelen;
- Enquête onder de inwoners;
- Gesprekken met jongeren;
- Politieke veld;
- Interne organisaties;
- Rondetafelgesprekken.

Door deze participatie momenten hebben alle inwoners, instellingen en het culturele veld de kans gehad mee te denken en te praten over de visie op cultuur voor de gemeente Halderberge. Alle gesprekken hadden als uitgangspunt: 'waardierend vernieuwen', dus wat gaat goed, wat kan beter en hoe? Bij de gesprekken met de interne organisaties is er gekeken hoe er verbinding op het gebied van cultuur gemaakt kan worden met de verschillende beleidsterreinen, zoals: onderwijs, volksgezondheid, economie en toerisme. De gesprekken zijn met de betreffende beleidsadviseurs gevoerd. Al deze participanten samen formuleerden wat er op het gebied van kunst en cultuur in de gemeente Halderberge behouden moet blijven, versterkt moet worden en wat we nog missen en samenvattend leidde dit tot een soort hartenkreet: **BEHOUDEN WAT MOET, VERANDEREN WAT KAN!**

We hebben in onze gemeente heel veel goede en mooie culturele parels. Laten we die behouden en veranderingen aanbrengen daar waar het kan en nodig is. Samen met de drie pijlers vanuit het college (belevingswaarde, verbinding en participatie) is dit leidraad geworden voor het tot stand komen van de actiepunten en het actieplan.

1.5. Beleidskader en rol gemeente

Naast de wettelijke taken op het gebied van cultuur en erfgoed is de huidige rol van de gemeente vooral het bieden van mogelijkheden en kansen aan haar inwoners om aan cultuurbeoefening te kunnen doen. Deels zorgt de gemeente voor middelen en faciliteert organisaties, cultuurmakers en andere inwoners waar mogelijk bij het uitvoeren van activiteiten op het gebied van kunst en cultuur. Erfgoed is binnen de gemeente Halderberge een zelfstandig beleidsterrein, maar onlosmakelijk verbonden met cultuur. In hoofdstuk 4 wordt hier kort op ingegaan en verwezen naar het beleidsdocument voor erfgoed en monumenten.

Oriëntatienotitie 'het culturele speelveld en 'Cultuurkompas' 2017

Om de cultuurhistorische kwaliteit en het culturele aanbod van de gemeente te behouden en zichtbaar te maken heeft het college aan de hand van de oriëntatienotitie 'het culturele speelveld' en het onderliggende 'Cultuurkompas' in 2017 de beleidsvoornemens vastgesteld. De oriëntatienotitie gaat in op de huidige positie en toekomstige ontwikkelingen die op cultuurgebied spelen, met dwarsverbanden naar andere werkvelden, zoals immaterieel (cultureel) erfgoed en cultuurtoerisme. Het 'Cultuurkompas' is een richtinggevend instrument waarin binnen de kaders richtlijnen worden gegeven voor de manier waarop de gemeente het bestaande cultuurbeleid in de toekomst kan richten en de koers kan bijstellen. Hiermee heeft het college een stip op de horizon gezet.

De beleidsvoornemens zijn:

- a. Zorgdragen voor een culturele infrastructuur;
- b. Samenwerken en stimuleren tot samenwerking;
- c. Vergroten van de zichtbaarheid.

Om cultureel ondernemerschap te stimuleren heeft de gemeenteraad de subsidieregeling 'Cultuurinitiatieven Halderberge' vastgesteld voor de ondersteuning van culturele initiatieven die een bijdrage leveren aan het stimuleren en uitdragen van een cultureel aantrekkelijke gemeente.

GALA

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft in februari 2023 het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) mede ondertekend. Met dit akkoord wordt door verschillende partijen gebouwd aan een fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Deze partijen zijn het ministerie van VWS, de VNG, Zorgverzekeraars Nederland en GGD GHOR Nederland. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040, met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, en waarin sprake is van een sterke sociale basis. In het akkoord wordt aangegeven dat een bezoek aan een museum of het theater van betekenis kan zijn. Het verbindt mensen met elkaar, vergroot hun veerkracht en draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling.

Hoofdstuk 2. Een blik op cultuur in Halderberge

Het rijke en gevarieerde culturele aanbod van de gemeente Halderberge komt uit de bijeenkomsten, gesprekken intern en extern en de enquête duidelijk naar voren. De kracht van kunst en cultuur wordt door iedereen onderschreven, maar waar ligt nu precies die kracht en hoe kan deze van waarde zijn voor de gemeente Halderberge? In dit hoofdstuk beschrijven we de opbrengsten vanuit de diverse participatie momenten met inwoners, culturele instellingen en andere beleidsterreinen. Vanuit het waarderend onderzoek omschrijven we wat er goed gaat, wat er beter kan en hoe we dit kunnen bereiken. Met de andere beleidsterreinen kijken we naar de verbindingen die er zijn met cultuur en hoe we elkaar daarin kunnen versterken.

2.1. Wat gaat er goed?

Cultuur staat momenteel prominent op de agenda van de gemeente Halderberge en krijgt steeds meer aandacht en waardering. De gemeente beschikt over een ruim en gevarieerd cultureel aanbod, mogelijk gemaakt door vele bevolgen vrijwilligers die zich met groot enthousiasme inzetten en zo zorgen voor een levendig Halderberge.

De Halderbergse Cultuurmaand met hieraan gekoppeld de kunst- en atelierroute, waaraan vele individuele kunstenaars deelnemen en de uitreiking van de jaarlijkse Cultuurprijs Halderberge worden gezien als een van de jaarlijkse culturele hoogtepunten. De betrokkenheid van de inwoners is duidelijk zichtbaar door hun talrijke initiatieven op verschillende terreinen, waarbij ze met trots kijken naar wat ze samen hebben weten te verwezenlijken. Bovendien koesteren ze hun rijke historisch verleden, waarbij de grootschalige aanpak van het religieus en cultureel erfgoed deze gemeente tot een ware parel maakt.

Het toeristisch informatiepunt *Visit Halderberge* speelt een cruciale rol in het verspreiden van informatie over deze culturele activiteiten, waardoor ze toegankelijk zijn voor een breed publiek. De gemeenschap van Halderberge laat zien dat cultuur niet alleen verrijkt, maar ook verbindt en trots doet bloeien.

2.1.1. Communicatie

De gemeente is toegankelijk en bereikbaar en biedt voldoende ondersteuning bij de organisatie van evenementen. Inwoners ervaren een grote betrokkenheid vanuit de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders (B&W) en er is een goed contact met de beleidsambtenaren. Deze betrokkenheid komt niet alleen tot uiting in de actieve aanwezigheid bij culturele activiteiten, maar ook in het inspelen op actuele ontwikkelingen, zoals de energietoelage voor verenigingen en instellingen.

Vanuit toerisme is er veel aandacht voor bewegwijzering en informatieborden. Hierdoor wordt Halderberge letterlijk zichtbaar gemaakt. Op de website van Visit Halderberge is er veel aandacht voor de activiteiten die door de culturele instellingen worden ondernomen, maar ook informatie over ons rijke culturele leven is op de website te vinden.

Verenigingen en instellingen hebben onderling goed contact en dit contact wordt verstevigd door netwerkvondten die door de gemeente worden geïnitieerd. De samenwerking onderling wordt versterkt door aandacht te hebben voor elkaars activiteiten en deze ook te promoten.

2.1.2. Activiteiten

Halderberge heeft een brede culturele agenda. Er worden veel activiteiten geïnitieerd voor verschillende doelgroepen en door diverse culturele aanbieders. Dit kunnen gesubsidieerde instellingen zijn, maar ook zelfstandige ondernemers. Niet alle activiteiten zijn bekend bij het brede publiek. Deze beperkte bekendheid zit hem deels in het feit dat er specifieke activiteiten worden ontwikkeld voor bepaalde doelgroepen door gesubsidieerde instellingen.

2.1.2.1. Bibliotheek West-Brabant

De bibliotheek vervult een spilfunctie in de samenleving. Dit komt tot uitdrukking in de uiteenlopende functies die zij uitvoert. Naast haar primaire rol als publieke informatievoorziening, neemt de bibliotheek ook een belangrijke sociaal-maatschappelijke, educatieve en culturele positie in. De bibliotheek in Halderberge heeft als doel om haar inwoners aan te moedigen en te ondersteunen bij het vergroten van hun verbeeldingskracht en kennis. Dit gebeurt via een fysieke, educatieve en digitale bibliotheek. Hierbij staat het faciliteren van toegang tot informatie en educatieve bronnen centraal.

Daarnaast draagt de bibliotheek zorg voor lokale zichtbaarheid, bekendheid en bereikbaarheid van de organisatie. Door actief in te spelen op de behoeften van de gemeenschap, vervult de bibliotheek een brugfunctie tussen diverse sectoren en speelt ze een essentiële rol in het bevorderen van levenslang leren, culturele participatie en gemeenschapsopbouw binnen Halderberge.

De activiteiten die de bibliotheek op het gebied van kunst en cultuur aanbiedt zijn divers en voor verschillende leeftijden en doelgroepen. Voor iedere inwoner van Halderberge is er iets interessants te vinden. Van boekenproeverijen, taaloefengroepen en activiteiten in het kader van de Kinderboekenweek op school of op de bibliotheek locatie. De huidige tijdelijke locatie onder de Basiliek zorgt voor een opzichzelfstaande culturele belevenis.

Bij het organiseren van de activiteiten of het uitvoeren van werkzaamheden dient de bibliotheek actief invulling te geven aan inclusief beleid. Het doel van dit beleid is dat mensen met een beperking vanzelfsprekend en op een gelijkwaardige manier kunnen deelnemen aan alle aspecten van het maatschappelijke leven. Inclusief beleid is een brede, overkoepelende benadering voor het bereiken van de doelstellingen van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Dit houdt concreet in dat zowel de organisatie alsook de activiteiten toegankelijk zijn of gemaakt worden voor mensen met een beperking.

Het kabinet streeft naar een toekomstgerichte bibliotheek(voorziening) in elke gemeente. De Raad voor Cultuur ziet een groot potentieel voor de bibliotheek als meest bezochte (gratis) publieke voorziening in Nederland, die bovendien publiek aanspreekt van elke leeftijd, elk opleidingsniveau en elke achtergrond. Een recente evaluatie van de Bibliotheekwet laat zien dat het aantal bibliotheeklocaties tussen 2012 en 2018 afnam met 27,2%. Hierdoor komen geletterdheid, taalvaardigheid, digitale vaardigheid, leesmotivatie en leesvaardigheid onder druk te staan.

Uit onderzoek blijkt dat de taal- en leesvaardigheid van basis- en middelbare scholieren sterk afneemt en dat laaggeletterdheid voor steeds meer Nederlanders een probleem vormt. Vanaf 2025 krijgen gemeenten daarom structureel extra geld voor de bibliotheken, met daaraan gekoppeld een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de gemeenten met het geld van het Rijk de aanwezigheid van en toegang tot de bibliotheek moeten waarborgen. Hiervoor is vanaf 2025 jaarlijks landelijk 54 miljoen Euro beschikbaar.

Gunay Uslu, voormalig Staatssecretaris Cultuur en Media:

“Als je lid bent van de openbare bibliotheek, heb je een abonnement op de hele wereld. Want lezen is fundamenteel, en een bibliotheek brengt je nog veel meer dan dat. Het is een plek waar mensen cultureel en maatschappelijk ontwaken en groeien. Waar als kind werelden voor je opengaan. Waar je als ouder met een gerust hart je kind heen stuurt. Een plek waar kennis, verhalen en andere perspectieven voor iedereen binnen handbereik zijn. Daarom investeer ik een flink deel van het extra cultuurbudget in de openbare bibliotheek.”

2.1.2.2. Marktplaats Cultuureducatie Halderberge

Cultuuronderwijs laat mensen kennis maken met kunst- en cultuuruitingen van lokale, regionale en landelijke cultuuraanbieders en schoolt amateurkunstbeoefenaars.

Dit gebeurt via cultuureducatie in het onderwijs en via het culturele aanbod in de vrijetijdsector. Cultuureducatie vormt de schakel tussen amateurkunst en professionele kunst, en is daarmee de basis voor een levendiger culturele gemeente.

De gemeente Halderberge beschikt over de Marktplaats Cultuureducatie Halderberge die de vraag vanuit het onderwijs afstemt op het aanbod vanuit de culturele instellingen. Dit resulteert in een cultureel aanbod onder schooltijd voor alle leerlingen in het primair onderwijs van de gemeente Halderberge. Daarnaast voorziet de gemeente ook in een naschools aanbod op het gebied van cultuureducatie: de verlengde schooldag. Door laagdrempelig culturele activiteiten na school aan te bieden krijgen alle kinderen de kans om kennis te maken met verschillende kunst- en cultuuruitingen ook de kinderen die deze kans (van huis uit) niet krijgen.

Naast activiteiten voor leerlingen van het primair onderwijs worden er ook activiteiten aangeboden aan het voortgezet onderwijs. Aangezien het voortgezet onderwijs zelf de beschikking heeft over vakdocenten gebeurt dit minder structureel. Daarnaast is er geen apart geormerkt budget voor culturele activiteiten voor het voortgezet onderwijs zoals dat wel het geval is voor het primair onderwijs.

2.1.3. Voorzieningen en Instellingen

Amateurkunst omvat het actief beoefenen van creatieve en kunstzinnige activiteiten zonder daarmee primair in het levensonderhoud te willen voorzien. Het verschilt van kunst als verplicht onderdeel op school doordat het een vrije keuze is die wordt gemaakt in de vrije tijd. Hierbij kan men denken aan het nemen van lessen, het volgen van cursussen of het deelnemen aan workshops, met als doel vaardigheden te leren of te verbeteren. Deze activiteiten kunnen zowel individueel als in groepsverband, al dan niet georganiseerd in verenigingsverband, plaatsvinden.

De Monitor Amateurkunst (2023, LKCA) laat zien dat 55% van de Nederlandse bevolking van zes jaar en ouder kunstzinnige, creatieve of muzikale activiteiten beoefent in de vrije tijd. Daarmee is het kunst van ons allen en van de samenleving. Amateurkunst biedt een betekenisvolle en zingevende vrijetijdsbesteding die ons plezier en vervulling geeft en waarbij we uitgedaagd willen worden om met elkaar iets te doen of te maken.

In de gemeente Halderberge zijn talrijke verenigingen actief op het gebied van amateurkunst. De recent gehouden enquête over cultuur in Halderberge, gericht op de inwoners, vertoont opmerkelijke overeenkomsten met de landelijke monitor amateurkunst wat betreft het aantal deelnemers, geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Een substantieel deel van de inwoners van Halderberge participeert binnen de amateurkunst en is lid van verenigingen op het gebied van zang en muziek, een trend die tevens vergelijkbaar is met de landelijke situatie.

De amateurkunstverenigingen ontvangen van de gemeente een structurele subsidie. Daarnaast zijn er ook diverse initiatieven en activiteiten die geen structurele gemeentelijke financiering ontvangen, maar werken met incidentele budgetten, sponsoring en een groot aantal vrijwilligers. De vrijwilligers vormen een belangrijke pijler voor de hele sector. De structurele subsidies zijn van groot belang voor de diverse verenigingen. Het wegvallen van een centrum voor de kunsten heeft geleid tot een verschuiving van verantwoordelijkheden, waarbij de muziekverenigingen nu de taak op zich hebben genomen om muzikleerlingen op te leiden. Dit brengt extra kosten met zich mee. Voor het voortbestaan en de groei van de amateursector in de gemeente is financiële ondersteuning vanuit de gemeente van cruciaal belang.

De gemeente Halderberge heeft een subsidieregeling opgezet om alle kinderen de kans te bieden muziekeducatie en beeldende vorming te volgen. Deze regeling stelt ouders en verzorgers in staat om financiële ondersteuning aan te vragen voor de lessen.

Naast de noodzaak van financiële ondersteuning, vereist de beoefening van amateurkunst ook een fysieke locatie. Gelukkig beschikt elke kern binnen de gemeente Halderberge over een dorshuis of cultureel centrum, wat van essentieel belang is voor de leefbaarheid van de kleine kernen en het behoud van de amateurkunst. Deze centra fungeren niet alleen als ruimte voor verenigingen, maar ook als locatie voor het aanbieden van cursussen, workshops en lessen. Bovendien dienen ze als ontmoetingsplek en bevorderen ze verbindingen tussen verschillende sectoren en doelgroepen. Op deze manier spelen de dorshuizen en culturele centra een belangrijke rol bij het ondersteunen van de amateurkunst, het faciliteren van educatieve initiatieven en het versterken van sociale banden binnen de gemeenschap.

Sint Maarten Reliëf, Oud Gastel

2.2. Wat kan er beter en hoe?

Tijdens de verschillende participatie momenten is er ook gevraagd wat er beter kan op het gebied van kunst en cultuur en hoe dat gerealiseerd kan worden. Hier kwamen een aantal hoofdzaken naar voren die hieronder puntsgewijs behandeld worden.

2.2.1. Communicatie

Er gaat veel goed op het gebied van communicatie, maar er zijn ook veel verbeterpunten. Over het algemeen kan de communicatie vanuit de gemeente aanzienlijk worden verbeterd. Bewoners worden vaak laat op de hoogte gesteld van belangrijke zaken, zoals de aanpak van religieus erfgoed en culturele gebouwen. Een tijdigere en effectievere communicatie is essentieel om een grotere participatie van de inwoners te bevorderen. Een specifiek knelpunt is het ontbreken van een duidelijk aanspreekpunt voor cultuur binnen de gemeente. Het gebrek aan een beleidsambtenaar en/of adviseur die bekend is met de juiste wegen binnen de gemeente op dit beleidsterrein, vormt een uitdaging. Het aanstellen van een toegewijde professional kan helpen om de coördinatie en efficiëntie van het cultuurbeleid te vergroten, evenals de communicatie tussen de gemeente en de inwoners te verbeteren.

Het culturele aanbod in de gemeente is momenteel verspreid en niet op een centrale plek te vinden. Hoewel de onderlinge contacten met de muziekverenigingen over het algemeen goed verlopen, ontbreekt het aan effectief contact met andere culturele verenigingen, instellingen en ondernemers. Hierdoor zijn de verenigingen niet of nauwelijks op de hoogte van elkaars activiteiten en kunnen op deze manier niet anticiperen op het aanbod of samenwerken binnen diverse projecten.

2.2.2. Activiteiten

Aanbod en bereik

Binnen de gemeente kennen we een diverse inwonerspopulatie. Het culturele aanbod sluit niet aan op de culturele diversiteit van de gemeente. Ook het aanbod voor de jeugd en jongeren laat te wensen over. Het aanbod voor deze groep krijgt vanuit de inwoners enquête zelfs een onvoldoende. In het algemeen worden er meer culturele activiteiten aangeboden voor volwassenen die actief aan cultuurbeoefening doen. Nieuwe groepen worden nog niet bereikt.

Kunst in de openbare ruimte

Kunst in de openbare ruimte is aanwezig, maar hier is de laatste jaren weinig aandacht voor. Dit is enerzijds te zien aan het onderhoud en anderzijds aan de documentatie van de kunstwerken. Er is geen bijgewerkte lijst van kunstwerken aanwezig bij de gemeente. De meest recente dateert uit 2008. Sociale projecten, zoals de spottersplek op Seppe, worden positief ontvangen en vergroten de belevingswaarde van kunst. Dit kunstwerk is ontstaan met plaatselijke kunstenaars en inwoners van Halderberge. Ook de KinderKunstRoute, waarbij de kunst in de openbare ruimte in beeld wordt gebracht met voor iedere kern een kunstroute is ontwikkeld door samenwerking met onderwijs, heemkundige kringen en de inwoners van Halderberge.

2.2.3. Voorzieningen en instellingen

Ontmoeting

Een wezenlijk aspect van het creëren van verbinding is de mogelijkheid om elkaar daadwerkelijk te ontmoeten. Een onmisbare schakel hierin is de aanwezigheid van een multifunctioneel centrum, waarin alle facetten van cultuur onder één dak samenkomen. Gelukkig beschikt elke kern momenteel over zo'n voorziening of wordt er op dit moment aan de realisatie ervan gewerkt. Desondanks heerst er onder de gebruikers bezorgdheid over de onzekerheid met betrekking tot het voortbestaan van deze centra en de huidige staat waarin ze verkeren. Het behouden en koesteren van deze ontmoetingsplekken blijft erg belangrijk voor het versterken van gemeenschappen en het bevorderen van sociale samenhang.

Subsidieregeling muzieklessen

Sinds 2014, na het wegvallen van het Centrum voor de Kunsten Amadeus, heeft de gemeente een subsidieregeling opgezet ter ondersteuning van muzieklessen voor kinderen tot 18 jaar, verzorgd door professionele docenten. Opvallend is echter dat het subsidiebedrag, ondanks de gestaag stijgende kosten (denk recentelijk aan de gestegen energiekosten) van deze lessen sindsdien nooit is geïndexeerd. De lessen worden op diverse locaties binnen de gemeente aangeboden door voornamelijk zelfstandige docenten (ZZP'ers), wat resulteert in behoorlijke financiële drempels die de toegankelijkheid voor velen beperken.

Hoewel muziekverenigingen hun uiterste best doen om te ondersteunen en te faciliteren, blijkt het lastig om volledig te voorzien in de behoefte. Het is wellicht zinvol dat de gemeente overweegt de subsidieregeling aan te passen en te indexeren om zo de gelijke toegang tot muziekonderwijs voor alle jeugdige inwoners te waarborgen.

Samenwerking

Verenigingen zijn sterk afhankelijk van hun vrijwilligers om succesvolle activiteiten en evenementen te kunnen organiseren. Vaak worden ze echter geconfronteerd met talloze regels en administratieve uitdagingen tijdens het planningsproces. Een oplossing voor deze hindernissen ligt in een nauwere samenwerking tussen verenigingen, waarbij ze elkaar kunnen ondersteunen en versterken. Door krachten te bundelen, kunnen ze niet alleen efficiënter met regelgeving omgaan, maar ook profiteren van elkaars ervaringen en middelen. Vrijwilligers zijn er nooit te veel!

De Stoet, Oudenbosch

2.2.4. Financiën

Cultuur mag dan wel geld kosten, maar het brengt ook vele voordelen met zich mee, zoals het versterken van sociale cohesie en het bevorderen van gezondheid. De gemeente erkent dit en investeert door zowel structurele als incidentele subsidies te verstrekken aan culturele projecten. Het streven is om succesvolle initiatieven, die hun waarde hebben bewezen, structureel te verankeren. Het is van groot belang dat deelname aan cultuur voor gezinnen betaalbaar en toegankelijk blijft. Deze toegankelijkheid kan enkel worden gewaarborgd door blijvende financiële steun vanuit de gemeente, waarmee de waardevolle bijdrage van cultuur aan onze samenleving kan worden behouden en verder gestimuleerd.

2.3. Verbinding met andere beleidsterreinen

Binnen de gemeente Halderberge zijn er verschillende beleidsterreinen die aanknopingspunten bieden voor verbinding met cultuur of waar dergelijke verbindingen al plaatsvinden. We onderzoeken waar de mogelijkheden liggen tot intensivering van de samenwerking tussen deze terreinen, met als doel wederzijdse versterking.

2.3.1. Onderwijs

De gemeente Halderberge neemt deel aan het landelijk programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). De Marktplaats Cultuureducatie Halderberge is het onafhankelijke loket tussen het onderwijs en de culturele aanbieders voor alles wat met cultuureducatie tijdens schooltijd te maken heeft in Halderberge en geeft uitvoering aan dit programma. In de vorm van een intermediair wordt er nauw samengewerkt met Kunstloc Brabant en is de Marktplaats een meedenkend adviseur bij het maken van een cultureel programma dat aansluit bij de visie van de school.

Om deze plannen te realiseren heeft iedere school een interne cultuurcoördinator die samen met de intermediair via netwerkbijeenkomsten en persoonlijke gesprekken de vraag bij de scholen ophaalt, zodat er een passend aanbod gerealiseerd kan worden. De Marktplaats is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het Kunstmenu voor alle basisscholen in de Halderberge. Via dit menu krijgen leerlingen culturele activiteiten in alle kunstdisciplines en erfgoed aangeboden. Ook is de Marktplaats nadrukkelijk betrokken bij grote projecten zoals de opening van de Cultuurmaand met daaraan gekoppeld de Open Monumenten Klassendag, waarbij alle leerlingen van de groepen zeven en acht van de Halderbergse basisscholen een gemeentelijk monument bezoeken.

Naast de rijksmiddelen die via het Fonds voor Cultuurparticipatie beschikbaar worden gesteld, investeert de gemeente Halderberge in cultuureducatie binnen het primair onderwijs met een extra bijdrage voor cultureel-educatieve activiteiten op lokaal/regionaal gebied.

Regelmatig wordt er overleg gevoerd met de beleidsadviseur onderwijs en de directies van de scholen. Op deze manier blijft het onderwijs op de hoogte van de landelijke en provinciale ontwikkelingen op het gebied van cultuureducatie en wordt er gekeken naar hoe de programma's verbonden kunnen worden met de andere leerdoelen van het onderwijs.

2.3.2. Volksgezondheid en eenzaamheid

In samenwerking met de GGD en de jeugdgezondheidszorg worden er preventieprogramma's aangeboden, gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl en gezond gewicht binnen de Halderbergse bevolking. Deze programma's dragen bij aan de zes pijlers van Positieve Gezondheid: Lichaamsfuncties – Ik voel me gezond en fit, Mentaal welbevinden – Ik voel me vrolijk, Zingeving – Ik heb vertrouwen in mijn eigen toekomst, Kwaliteit van leven – Ik geniet van mijn leven, Meedoen – Ik heb goed contact met andere mensen, Dagelijks leven – Ik kan goed voor mezelf zorgen. Om bepaalde informatie effectief onder de aandacht te brengen worden verschillende cultuurvormen ingezet. Thema's zoals omgaan met geld worden bijvoorbeeld op school aangeboden in de vorm van (interactieve) theatervoorstellingen.

Daarnaast worden er activiteiten ontwikkeld voor het versterken van de sociale basis waaronder het bestrijden van eenzaamheid en dementie. In alle kernen van de gemeente worden er in de steunpunten koffiemomenten georganiseerd. Er is een concreet plan van aanpak voor een gezond en actief leefstijlakoord. De preventie in de gemeente wordt nog steviger aangepakt en om de doelen te bereiken zou kunst en cultuur meer ingezet kunnen worden. De kunstprojecten die zijn uitgevoerd, zoals: de participatie projecten 'Social Sofa' en 'Ik vergeet je niet' zijn succesvol maar kostbaar. Daarnaast blijkt dat de huidige vorm van deze projecten niet alle doelgroepen bereikt, met name de groep die niet uit zichzelf om hulp vraagt.

Mozaïek Bankje Seppe, Bosschenhoofd

2.3.3. Toerisme, recreatie en economie

In de gemeente Halderberge worden tal van activiteiten georganiseerd om zowel de lokale toeristen als bezoekers van buitenaf te voorzien van een rijke culturele ervaring. Van rondwandelingen en kunstroutes tot concerten en evenementen in culturele centra, er is een breed scala aan mogelijkheden, zowel passief als actief. Veel van deze activiteiten hebben direct of indirect te maken met cultuur, zoals culturele voorstellingen en tentoonstellingen op erfgoedlocaties.

Het toeristisch informatiepunt in Oudenbosch, genaamd Visit Halderberge, wordt beheerd door vrijwilligers en is momenteel gehuisvest in de Doopkapel in de Basiliek. Om toeristen te verleiden om culturele locaties te verkennen, zijn er informatiezuilen geplaatst waarop bezoekers digitale informatie kunnen vinden over bezienswaardigheden, evenementen en horecalocaties.

Hoewel Oudenbosch met zijn unieke verhaal als het "Rome van Willem Hellemons" rijk is aan religieus en cultureel erfgoed, wordt dit nog onvoldoende beleefbaar in de openbare ruimte. Om hier verandering in te brengen, is het concept "De 9 wonderen van Oudenbosch" ontwikkeld. Dit concept maakt het verhaal van Oudenbosch toegankelijk in de openbare ruimte via informatiepanelen met QR-codes die de geschiedenis van de locatie onthullen. Daarnaast is er een themaroute opgezet die via het knooppuntennetwerk bewandelbaar is en is het concept vertaald naar een citygame met spelopdrachten en vragen om een bredere doelgroep aan te spreken.

Visit Halderberge beschikt over een culturele agenda op de website, waar dagelijks activiteiten in Halderberge te vinden zijn. Deze agenda wordt ook weergegeven op informatiepanelen bij toeristische trekpleisters. Het potentieel van deze agenda kan verder benut worden door culturele instellingen aan te moedigen hun activiteiten hierop te plaatsen, zodat het volledige culturele aanbod van Halderberge goed zichtbaar is.

2.3.4. Jongerenwerk

De afgelopen jaren heeft de gemeente geïnvesteerd in het jongerenwerk, waarbij de jongerenwerkers niet meer in dienst zijn bij een welzijnsinstelling, maar in dienst van de gemeente. Deze inzet heeft geleid tot een toename van de zichtbaarheid van het jongerenwerk, waarbij er structureel overleg is tussen de jongerenwerkers, de buurtsportcoach, jeugdprofessionals, politie en BOA's. Het jongerenwerk richt zich op jongeren in de leeftijd van 8 tot 23 jaar met uitloop naar 27 jaar wanneer er sprake is van een specifieke hulpvraag. De aanpak richt zich voornamelijk op preventie en het aanpakken van sociale vraagstukken, waarbij intensieve samenwerking met het voortgezet onderwijs een essentieel onderdeel is geworden. De jongerenwerkers spelen een actieve rol in het ophalen van hulpvragen bij jongeren en delen hun expertise met scholen. Het jongerenwerk heeft meerdere doelen: Talentontwikkeling, ontwikkeling van een gezonde leefstijl of bijvoorbeeld het voorkomen van crimineel gedrag. Jongerenwerkers vormen een brug tussen jeugdhulpverlening, de ouders, school, sport- en culturele organisaties.

In het jongerencentrum worden door de jongerenwerkers met grote inzet diverse initiatieven ontplooid. Ze organiseren talloze activiteiten en zetten zich in voor een positieve beeldvorming. Hoewel er al veel gebeurt, zijn er nog volop mogelijkheden om in de leeftijdsgroep 8-12 jaar nog meer vooruitgang te boeken om zo nog meer jongeren te betrekken bij onze gemeenschap. Op woensdagmiddag richt het jongerenwerk zich daarom op deze leeftijdsgroep, om zo al eerder in contact te komen met de doelgroep.

Om het bereik te vergroten, wordt er op diverse terreinen samengewerkt met verenigingen en instellingen. Deze brede samenwerking is bedoeld om jongeren op verschillende manieren te bereiken en betrekken, met als uiteindelijk doel een positieve impact te hebben op hun welzijn en sociale betrokkenheid. Cultuur biedt de gelegenheid tot ontwikkeling en ontmoeting, verbindt kinderen en jongeren met kunst en cultuur en daagt hen uit om te laten zien wat ze kunnen.

2.3.4.1. Leerlingen voortgezet onderwijs

Het is een foutieve aanname dat jongeren niet erg geïnteresseerd zijn in kunst en cultuur. Gaandeweg de gevoerde gesprekken blijken ze wel degelijk een duidelijke mening te hebben en goed weten waar hun behoeftes liggen. Ze waarderen hun erfgoed en volkscultuur en uiten de wens om meer verhalen van bijvoorbeeld oorlogsveteranen te horen. Verbindingen aangaan met nieuwe doelgroepen en daar activiteiten mee ondernemen lijkt ze eveneens interessant.

Desondanks ervaren jongeren belemmeringen, voornamelijk in de vorm van kosten. Ze zouden graag meer deelnemen aan voorstellingen en concerten, maar financiële beperkingen maken dit moeilijk. In essentie verlangen jongeren vooral naar zelf actief bezig zijn met muziek maken, het bijwonen van festivals en concerten, en het beleven van meer van dergelijke ervaringen. Echter, de hoge kosten en het gebrek aan toegankelijkheid in hun omgeving vormen obstakels.

Een opvallende ontdekking was dat de meeste jongeren niet op de hoogte waren van de mogelijkheden die het jongerenwerk biedt. Dit inzicht fungeerde als een eyeopener, waarmee duidelijk wordt dat het jongerenwerk een rol kan spelen in het faciliteren van de behoeftes en interesses van jongeren op het gebied van kunst, cultuur en participatie.

Hoofdstuk 3. Kunst en Cultuur in Halderberge in 2034

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de stip op de horizon voor kunst en cultuur in de gemeente Halderberge, hoe we dat willen bereiken en aan welke doelen er de komende jaren gewerkt gaat worden. De opbrengsten vanuit de raadsinformatiebijeenkomst worden hierin meegenomen.

Kunst en Cultuur zijn onlosmakelijk verbonden met Halderberge. Het zorgt ervoor dat inwoners actief (als beoefenaar) en passief (als bezoeker, toeschouwer) meedoen in de samenleving. Dat geldt ook en juist voor meer kwetsbare doelgroepen als ouderen en mensen met een beperking en de moeilijk bereikbare groepen zoals de jeugd en jongeren. Grote groepen mensen in onze gemeente ontlenen een gevoel van trots en identiteit aan kunst, cultuur en erfgoed. Het helpt mee antwoord te geven op de vraag: wie zijn wij en waar komen we vandaan? Cultuur geeft een gezamenlijk gevoel van herkenbaarheid en verbindt mensen in en tussen onze kernen.

De komende jaren is het cultuurbeleid gebaseerd op behouden wat moet en veranderen wat kan, waarbij verbinden, belevingswaarde en participatie een centrale rol spelen. Bovenstaande ambitie is uitgewerkt in een aantal speerpunten: behouden en versterken van de culturele basisvoorzieningen, ruimte voor talentontwikkeling en vernieuwing en iedereen kan meedoen. In de volgende paragrafen worden deze speerpunten beschreven.

3.2. Het behouden en versterken van de culturele basisvoorzieningen

In iedere kern kunnen inwoners actief en passief deelnemen aan activiteiten op het gebied van kunst en cultuur. Om hieraan te kunnen voldoen is er een bepaald basisniveau van culturele voorzieningen nodig. Zij vormen de ruggengraat van de lokale kunst- en cultuursector en dragen verantwoordelijkheid voor het algehele culturele klimaat in de gemeente Halderberge. Deze culturele basisvoorzieningen moeten toekomstbestendig zijn en hier zullen we door middel van subsidiëring blijvend in moeten investeren. Met deze organisatie worden structurele subsidieafspraken gemaakt met een jaarlijkse monitoring en evaluatie. Dit zorgt voor zekerheid en continuïteit voor deelnemers, bezoekers, medewerkers en de organisaties als geheel.

De culturele basisvoorzieningen bestaan uit de volgende onderdelen:

- Multifunctioneel centrum
- Bibliotheek West-Brabant
- Marktplaats Cultuureducatie Halderberge
- Amateurkunst
- Specifieke culturele voorzieningen
- Vrijwilligers

Culturele organisaties en gemeenten zijn gebaat bij een heldere afbakening van verantwoordelijkheden. Organisaties zijn relatief autonoom binnen hun discipline en zijn zelf verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering. De gemeente bepaalt op welke manier zij subsidies inzet om culturele en maatschappelijke doelen te realiseren. Daarnaast is het binnen de culturele instelling een vereiste dat heldere afspraken worden gemaakt over de rolverdeling tussen toezichthouderschap, sturing en uitvoering. Hiervoor zijn drie codes relevant. Dit zijn: Governance Code Cultuur, Code Diversiteit & Inclusie en Fair Practice Code.

Governance Code
Cultuur

Governance Code Cultuur

De Governance Code Cultuur biedt een kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties. Governance gaat over het besturen en de continuïteit van organisaties. Daarnaast speelt governance een belangrijke rol in het vertrouwen en de legitimiteit die de organisaties in de buitenwereld genieten. Bewust omgaan met governance is essentieel voor de versterking van culturele organisaties en voor een gezonde sector.

Code Diversiteit & Inclusie

De Code Diversiteit & Inclusie is een gedragscode van, voor en door de Nederlandse culturele en creatieve sector. Het doel van de code is dat de culturele en creatieve sector de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Een basisvereiste is dat de sector gelijkwaardig toegankelijk is voor iedereen: als maker, producent, werkende en publiek. Zo wordt de sector van iedereen. Iedereen draagt er op eigen wijze aan bij. Iedereen wordt gewaardeerd, gerespecteerd, gehoord en voelt zich thuis in de sector en veilig in de werkomgeving.

Fair Practice Code

De Fair Practice Code biedt handvaten voor culturele professionals om toe te werken naar en toe te zien op een eerlijke beloning voor kunstenaars en creatieve makers. Ook voor anderen die zich inzetten voor de culturele sector, zoals stagiaires en vrijwilligers, biedt de code handvaten. Het belonen gaat dan niet enkel over geld, maar ook over het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden.

3.2.1. Multifunctioneel centrum

In iedere kern is een multifunctioneel centrum aanwezig. Dit kan in de vorm van een dorps huis of cultureel centrum zijn. Voor de leefbaarheid van de afzonderlijke kernen is dit van essentieel belang. Dit is de plek voor ontmoeting, verbinding en samenwerking en zorgt voor vergroting van de belevingswaarde van kunst en cultuur. Verenigingen vinden hier hun thuisbasis voor repetities, bijeenkomsten en uitvoeringen. Daarnaast kunnen de ruimtes gebruikt worden voor het geven van lessen en workshops.

De uitgerustheid van de centra is afhankelijk van de ambities van de verschillende clusterbesturen. Wel moeten de centra ten alle tijden prijstechnisch toegankelijk zijn voor de gesubsidieerde instellingen. Zij zijn belangrijk om het aanbod in de directe woon- en leefomgeving te kunnen faciliteren. Het commerciële gebruik vanuit de verenigingen en instellingen, gebruik voor het toerisme of bedrijfsmatige activiteiten is een inkomstenbron van de centra. Centra moeten de mogelijkheden onderzoeken en kijken hoe ze op dit gebied ook een inkomstenbron kunnen zijn. Hierbij is het van belang dat er met de gebruikers samengewerkt wordt en verbindingen leggen daar waar mogelijk is. De gemeente investeert op dit moment flink in de multifunctionele centra, maar zal dit voor het behoud blijvend moeten doen.

Actiepunt 1 Multifunctioneel Centrum

3.2.2. Bibliotheek West-Brabant

De openbare bibliotheek is een laagdrempelige organisatie met een vestiging in Oudenbosch en een haal- en brengpunt in Hoeven en Oud Gastel bij Surplus en is onderdeel van de regionale organisatie bibliotheek West-Brabant. Naast de uitleen van boeken zijn er op de vestiging in Oudenbosch workshops, spreekuren en activiteiten. Steeds vaker is de bibliotheek naast partner in kunst en cultuur ook partner in het sociale domein. Dat vraagt om integraal beleid, een netwerkaanpak.

De bibliotheek biedt ruimte voor een leven lang ontwikkelen en zorgt ervoor dat je mee kan doen in de samenleving door je basisvaardigheden bij te houden. De bibliotheek is een fysieke plek waar een brede collectie aan boeken en informatie (fysiek en online) te vinden is en waar advies beschikbaar is. De bibliotheek is gevestigd in een toegankelijke omgeving voor iedereen of het nu gaat om het lezen van de krant, studeren, ontspannen of hulp zoeken.

De huidige vestiging van Oudenbosch is op dit moment ondergebracht in de Basiliek Pelgrim I in afwachting van de nieuwbouw in het cluster Sint Anna. De openingstijden tijden zijn nu nog beperkt, maar op de toekomstige locatie waar ook Visit Halderberge gevestigd gaat worden zullen deze tijden uitgebreid worden door samenwerking met de andere partners in het cluster Sint Anna.

De bibliotheek heeft als wettelijk taak om een laagdrempelige toegang tot kunst en cultuur te bieden en dat vraagt om een nauwe samenwerking met andere cultuurpartners. Een van de grote uitdagingen voor de komende jaren is om samen met kinderopvang, onderwijspartners en ouders ervoor te zorgen dat de leesmotivatie bij kinderen verbetert. Uit diverse wetenschappelijk onderzoeken blijkt steeds weer dat het niet goed gesteld is met de leescultuur thuis en op school. Dit komt tot uiting in maatschappelijke problemen zoals laaggeletterdheid. Niet mee kunnen doen in de samenleving draagt bij aan de tweedeling in de samenleving. Lezen is daarom een onontbeerlijke basisvaardigheid.

Vanaf 2025 krijgen gemeenten een zorgplicht voor de bibliotheek. Dit houdt in dat gemeenten met financiële bijdrage van het Rijk de aanwezigheid van en toegang tot de bibliotheek moeten verzorgen. Hiervoor is landelijk jaarlijks ongeveer 54 miljoen Euro beschikbaar. Naast deze zorgplicht zijn er (rijks)regelingen waarin de bibliotheek een rol speelt. Landelijk hebben de bibliotheken zich gecommitteerd aan 'extra' maatschappelijke opgaven, zoals het bevorderen van de geletterdheid, een leven lang ontwikkelen en participatie in de informatiesamenleving (Informatiepunt Digitale Overheid).

Actiepunt 2 Bibliotheek West-Brabant

3.2.3. Marktplaats Cultuureducatie Halderberge

De Marktplaats Cultuureducatie Halderberge werkt vanuit Stichting Cultuureducatie Halderberge en geeft uitvoering aan de volgende opdracht door de gemeente Halderberge vormgegeven:

Een netwerk en samenwerking tussen aanbieders van cultuur en het onderwijs creëren, zodat de jeugd meer in aanraking komt met kunst en cultuur en zich daardoor beter kan ontwikkelen.

Marktplaats Cultuureducatie is een fysieke "marktplaats" voor kunst-, cultuur-, en erfgoed-educatie waar vraag en aanbod bij elkaar komen en door de Marktplaats op elkaar worden afgestemd. Het resultaat moet zijn dat het onderwijs in de gemeente Halderberge, samen met het lokale en regionale aanbod, tot een goede invulling van cultuureducatie komt. Hiermee bereiken we dat kinderen in aanraking komen én verrijkt worden met kunst en cultuur in de breedste zin van het woord. Daarnaast is de Marktplaats meedenkend adviseur bij het maken van een cultureel programma, dat aansluit bij de eigen visie en plannen van een school op het gebied van cultuureducatie.

De Marktplaats Cultuureducatie Halderberge is en blijft zichtbaar op alle scholen in Halderberge. In goed overleg en in samenwerking met de interne cultuurcoördinatoren en de verlengde schooldag coördinatoren worden programma's samengesteld met het doel alle leerlingen te bereiken. Op deze manier dragen de cultuurprogramma's bij aan de persoonlijke ontwikkeling van alle leerlingen in Halderberge. De culturele marktplaats is verantwoordelijk voor de uitvoering van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Tot en met 2028 zijn hiervoor rijksmiddelen via het Fonds voor Cultuurparticipatie beschikbaar. Om de kwalitatieve cultuureducatie in het onderwijs te kunnen waarborgen is voortzetting hiervan belangrijk.

Marktplaats Cultuureducatie Halderberge is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het Kunstmenu met lokale, regionale en landelijke aanbieders voor alle leerlingen van de basisscholen in Halderberge. Via dit Kunstmenu komen kinderen tijdens de basisschoolperiode structureel in aanraking met zoveel mogelijk verschillende vormen van cultuurbeoefening. Scholen ontvangen een structurele bijdrage vanuit de gemeente voor de lokale culturele activiteiten.

Ook is en blijft de marktplaats nadrukkelijk betrokken bij grote projecten en de ontwikkeling van nieuwe projecten, aansluitend bij gemeentelijke gebeurtenissen, vanuit de vraag van aanbieders en onderwijs. Voorbeelden hiervan zijn de KinderKunstRoute, de Open Monumenten Klassendag tijdens de opening van de Cultuurmaand en Jet en Jan jong in 1910.

HALDERBERGSE

**KINDER
KUNST
ROUTE**

Voor het voortbestaan en behoud van de Marktplaats en hiermee het aanbod voor de leerlingen in Halderberge waarmee alle kinderen met kunst en cultuur in aanraking komen, is structurele financiële ondersteuning vanuit de gemeente van essentieel belang. Het aantal huidige uren van de intermediair is niet toereikend voor de opdracht die er nu ligt. Om deze opdracht goed uit te kunnen blijven voeren is een uitbreiding van het aantal uren noodzakelijk.

Actiepunt 3 Marktplaats Cultuureducatie Halderberge

3.2.4. Amateurkunst

Halderberge heeft een dynamisch en rijk amateurkunstcircuit. In alle vijf de kernen is wel een vorm van amateurkunst te vinden. Deze verenigingen en stichtingen vervullen daarmee een belangrijke sociale functie. De gemeente biedt structurele subsidie aan diverse organisaties zoals muziekverenigingen, toneelverenigingen, circus, organisaties voor herdenkingen en volksfeesten. De amateurkunst is van belang voor de ontwikkeling van personen en ook van belang voor de leefbaarheid in de kernen.

Op landelijk niveau is er momenteel extra aandacht voor de amateurkunst. Geconstateerd is dat de georganiseerde amateurkunst kampt met een gebrek aan organisatiekracht, een gebrek aan betaalbare voorzieningen en een weinig gevarieerde en krimpende deelnemersgroep. Het gevolg hiervan is dat organisaties het zwaar hebben en dreigen om te vallen. En dat komt niet ten goede aan het plezier en de beleving van amateurkunst. De sector zit na twee jaar corona in een overlevingsstand. Ook in Halderberge zien we hier in meer en mindere mate de gevolgen van.

Op rijksniveau wordt op dit moment invulling gegeven aan een zelfstandig Akkoord Amateurkunst voor 2025-2028. In het rapport 'Revitalisering van de amateurkunst' van BMC worden aanbevelingen gedaan voor een betere ondersteuningsstructuur voor de lange en de korte termijn.

De belangrijkste zijn:

- Voldoende toegankelijkheid voor iedereen.
- Passende en betaalbare ruimten voor amateurkunstverenigingen.
- Maak het voor inwoners, die minder te besteden hebben, mogelijk toegang te krijgen tot amateurkunstverenigingen.
- Verbinding leggen tussen de amateurkunst en zorg- en welzijnsorganisaties.
- Verbinding leggen met de professionele kunsten.
- Bekostiging of uitbreiding van budgetten van een regeling/fonds voor de ondersteuning van lokale projecten die bijdragen aan de zichtbaarheid, toegankelijkheid en diversiteit van amateurkunst en/of projecten die de verbinding van amateurkunst met de professionele kunsten, met het sociaal domein en met de zorg bevorderen.

De amateurkunst is van belang voor de ontwikkeling van personen en ook van belang voor de leefbaarheid in de kernen. De komende periode gaat ingezet worden op het behoud en het versterken van bereikbaarheid en toegankelijkheid van de diverse activiteiten en volksfeesten van amateurverenigingen en instellingen in de vijf kernen. Dit ook gezien de toename van de kosten zoals de vergoedingen voor zzp-ers en dirigenten en de huurprijzen voor repetitieruimtes. De hoeveelheid en diversiteit aan amateurkunst wordt bepaald door de behoeften van de inwoners in een betreffende kern.

Actiepunt 4 Amateurkunst

3.2.5. Specifieke culturele voorzieningen

Naast de basisvoorzieningen ondersteunt de gemeente al dan niet financieel ook specifieke voorzieningen die niet tot de kernvoorzieningen behoren, maar wel belangrijk zijn voor de gemeente. De voorzieningen waar we het hier over hebben zijn voorzieningen zoals:

- Stichting Streekomroep West-Brabant: Zuidwest TV
- Stichting Arboretum Oudenbosch
- Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum Oudenbosch
- Stichting Nederlands Zouavenmuseum
- Vliegend Museum Seppe
- Gemeentelijke- en Rijksmonumenten
- Heemkundekringen
- Diverse festivals
- West Brabants Archief
- Filmtheater Fanfare

3.2.5.1. Stichting Streekomroep West-Brabant: Zuidwest TV

Zuidwest TV heeft zendmachtiging gekregen, omdat ze voldoen aan de mediawet. Naast Halderberge bedienen zij ook de gemeentes: Roosendaal, Bergen op Zoom, Woensdrecht, Etten-Leur, Moerdijk en Zundert. De gemeente krijgt voor de streekomroep hier middelen vanuit het rijk.

De staatssecretaris van Cultuur en Media heeft de ambitie uitgesproken de lokale omroepen te professionaliseren en dat hun producties een hogere kwaliteit krijgen. Ze hebben meer zekerheid nodig over hun financiering en een onafhankelijker positie ten opzichte van gemeenten. Om die reden krijgen lokale omroepen hun geld straks direct van de Rijksoverheid en niet meer uit het Gemeentefonds. Gemeenten blijven in elk geval tot 2027 verantwoordelijk voor de bekostiging van de lokale publieke omroepen. Initieel zou het nieuwe stelsel, waarin het rijk de omroepen financiert, al vanaf 2025 gaan gelden, maar dit is verschoven naar 2027.

3.2.6. Verenigingen en hun vrijwilligers

Vrijwilligers zijn van groot belang voor de amateurkunst, maar ook voor professionele organisaties zijn ze een onmisbare schakel voor het slagen en goed verlopen van de verschillende culturele activiteiten. Halderberge beschikt over bevlogen vrijwilligers die met haast geen budget grote inzet tonen. De gemeente zal daarom blijven investeren in organisaties die met vrijwilligers werken.

Vrijwilligers zijn er nooit genoeg. Ook landelijk is de tendens dat het steeds lastiger wordt voldoende vrijwilligers te vinden voor bestuursfuncties, maar ook voor de uitvoering van activiteiten. De continuïteit van organisaties en verenigingen en de betaalbaarheid van de activiteiten komt daardoor onder druk te staan. Naast financiële ondersteuning vanuit de gemeente komen er meer overlegmomenten met de vrijwilligers van de diverse organisaties en verenigingen, zodat we elkaar kunnen ondersteunen en daar waar mogelijk samenwerken en zo zorgen voor een succesvol vrijwilligersbeleid. Dit alles met behoud van de eigen activiteiten gericht op de diverse kernen.

Om dit te realiseren komt er een aanspreekpunt bij de gemeente, een adviseur die zich bezig gaat houden met het totale cultuurbeleid. Deze adviseur gaat in op organisatorische vragen van verenigingen, zoals: ledenwerving, vrijwilligersbeleid, vergunningen en fondsenwerving, denkt mee en ondersteunt daar waar mogelijk. Het is de verbinder tussen culturele verenigingen en organisaties in heel Halderberge, inspireert en stimuleert samenwerking. Daarnaast zorgt de adviseur voor informatie, kennis en uitwisseling, bijvoorbeeld in de vorm van netwerk- en themabijeenkomsten en werkt hierbij zoveel mogelijk met andere beleidsterreinen. De gemeentelijk adviseur heeft een stimulerende, faciliterende en coördinerende rol. De uitvoering van het beleid en de activiteiten berust bij de organisaties zelf.

Actiepunt 5 Verenigings- en vrijwilligersbeleid

3.3. Talentontwikkeling en vernieuwing

In Halderberge hoeft niemand ver te reizen om deel te nemen aan kunst en cultuur, doordat er veel cultuur- en erfgoedverenigingen in de diverse kernen te vinden zijn. De verenigingen en podia zijn zo de eerste plek waar de makers en talenten van kunst en cultuur samen kunnen komen. Voor het verder verdiepen in hun passie en talent zijn we aangewezen op de voorzieningen in de omliggende grotere gemeenten. Dit willen we zo behouden. Het is namelijk interessant en leuk om ook buiten Halderberge cultuur te beleven. Je kunt niet alles aanbieden dus worden er keuzes gemaakt die aansluiten bij wat de inwoners willen. De basisvoorzieningen moeten aanwezig zijn en daar blijven we op inzetten.

3.3.1. Creatieve ondernemers

Creatieve ondernemers en bedrijven hebben niet de beschikking over een gezamenlijke plek om elkaar te ontmoeten en stimuleren. Een broedplaats waar al deze culturele personen en initiatieven samen kunnen komen om de kwaliteit van cultuur naar een hoger niveau te brengen en de belevingswaarde vergroten. Een vast fysieke ruimte is niet mogelijk om te creëren wel kunnen er pop-up ruimtes in bijvoorbeeld leegstaande winkelpanden komen om daar samen tot creativiteit te komen en bijvoorbeeld als tentoonstellingsruimte te gebruiken.

3.3.2. Klassieke muziek

Voor het creëren van een zo breed mogelijk cultureel aanbod wordt ook aandacht gegeven aan de minder toegankelijk culturele activiteiten. Een voorbeeld hiervan is klassieke muziek. De gerenoveerde Kapel van Saint Louis en de kapel van Bovendonk zijn prachtige erfgoedlocaties waar door Stichting Cultuur Oudenbosch klassieke kapelconcerten worden georganiseerd. De stichting Matthäus Passion Oudenbosch organiseert elk jaar in de week voor Pasen een of meer uitvoeringen van de Matthäus Passion van Bach in de kapel van Saint Louis. Dat doet zij in samenwerking met het Bachkoor Brabant onder leiding van dirigent Geert van den Dungen. Met enig regelmaat worden er in de Basiliek in Oudenbosch concerten georganiseerd met grote namen zoals Dana Winter en de Mastreechter Staar. Deze erfgoedlocaties worden de komende jaren steeds meer ingezet voor culturele belevingen.

3.3.3. Kunst in de openbare ruimte

Kunst in de openbare ruimte is de kunstvorm die toegankelijk is voor iedereen en waar geen kosten aan zijn verbonden. Het zorgt er enerzijds voor dat je laagdrempelig met kunst in aanraking kunt komen en anderzijds is het een aankleding van de openbare ruimte in de gemeente. De keerzijde is dat kunst in de openbare ruimte kwetsbaar is en gemakkelijk doelwit voor vandalisme en ongenueanceerde kritiek. Deze kritiek geeft weer wel mogelijkheden tot gesprek over kunst. Door samen te werken aan projecten van kunst in de openbare ruimte leidt dit tot de juiste kunstwerken op de juiste plek en gedeeltelijke verantwoordelijkheid tijdens het proces en erna. Een succesvol voorbeeld hiervan is de De Social Sofa op de spottersplek bij Breda Airport. Een concept van community art, een kunstwerk van en voor de gemeenschap, waar je volop gebruik van kunt maken. Het maakt van de spottersplek een ontmoetingsplek voor luchtvaartliefhebbers, maar ook voor fietsers, wandelaars, recreanten en toeristen.

Bij het tot stand komen van nieuwe kunst in de openbare ruimte gaan we op de manier van community art te werk. Participatie momenten met verschillende doelgroepen om te komen tot een gezamenlijk kunstwerk op de juiste plaats binnen de gemeente. De mogelijkheid wordt onderzocht of het kunstwerk uitgevoerd kan worden in samenwerking met plaatselijke kunstenaars.

Actiepunt 6 Kunst in de openbare ruimte

3.4. Cultuur voor iedereen

Cultuur komt tot uiting in alle aspecten van het menselijk leven: de wetten, het onderwijs, de religieuze beleving, maar ook de bouwstijlen, kunstwerken, muziek en de culinaire gebruiken. Uitnodigende en laagdrempelige vormen van cultuur moeten worden bevorderd en cultuureducatie en cultuurparticipatie staan centraal in het actuele cultuurbeleid van het Rijk.

Iedereen in de gemeente Halderberge, ongeacht religie, etnische afkomst, gender, beperking, sociaaleconomische situatie, leeftijd of opleiding moet kunnen deelnemen aan (culturele) activiteiten in de samenleving. Halderberge kent een grote diversiteit aan inwoners en wil een inclusieve en toegankelijk gemeente zijn door cultuur meer van en voor iedereen maken. Een sterke cultuursector heeft een belangrijke economische en maatschappelijke aanjaagfunctie. De uitgangspunten voor het actuele cultuurbeleid van het Rijk zijn vastgelegd in het beleidskader 'Cultuur voor iedereen'.

Halderberge gaat zorgen voor de bevordering van uitnodigende en laagdrempelige vormen van kunst en cultuur waarin cultuureducatie en cultuurparticipatie een centrale rol spelen. Dit doen we door het verbinden van zorg en sociaal werk met professionele culturele instellingen, amateur- en erfgoedverenigingen en kunstenaarsinitiatieven en ook de verbinding met erfgoed: zowel met monumenten, cultuurlandschappen als met gebruiken en tradities.

De verscheidenheid aan kunst- en cultuuractiviteiten is groot in Halderberge, maar uit de participatiemomenten is gebleken dat niet alles even bekend is bij inwoners, gemeenteraad en organisaties. We vinden het belangrijk dat iedereen weet welke culturele activiteiten en organisaties er zijn in de gemeente. Het kunst- en culturaanbod wordt meer gepromoot via diverse kanalen, zoals social media, de gemeentelijke website en Visit Halderberge. Hiermee willen we bereiken dat het aantal deelnemers binnen alle doelgroepen van gemeentelijke culturele activiteiten, zoals de Halderbergse Cultuurmaand met daaraan gekoppeld de uitreiking van de cultuurprijs, vergroot wordt.

Staal Stampersgat, Stampersgat

3.4.1. Volkscultuur

Volkscultuur verwijst naar de alledaagse culturele uitingen en tradities die spontaan voortkomen uit het leven van een bepaalde gemeenschap. Voorbeelden van volkscultuur omvatten traditionele feesten, gewoonten, kunst, lokale ambachten, rituelen zoals bruiloften en begrafenissen, culinaire tradities, klederdrachten en volksmuziek. Het is de culturele expressie en levensstijl van de inwoners, die hun identiteit weerspiegelen en bijdragen aan het cultureel erfgoed van deze gemeenschap. Volkscultuur vormt de basis voor gemeenschappelijk begrip en verbondenheid binnen een samenleving. Vaak doorgegeven van generatie op generatie.

Gemeente Halderberge ondersteunt en investeert in onze volkscultuur. Feesten en tradities zoals: carnaval, Koningsdag, Dodenherdenking blijven we behouden en daar waar nodig zullen ze versterkt worden. Dit geldt ook voor de tradities en gebruiken die kenmerkend zijn voor de diverse kernen, denk hierbij aan braderieën, dorpsdagen en festivals. Het koesteren en behouden van volkscultuur is van groot belang om culturele identiteit te bewaren en een rijke culturele erfenis door te geven aan toekomstige generaties.

Dit kan op de volgende manieren bereikt worden:

- Het verzamelen en documenteren van lokale tradities, verhalen, ambachten, muziek en gebruiken. Dit helpt bij het behoud van informatie, maar ook bij het begrijpen van de betekenis en evolutie van de volkscultuur. Onze heemkundige kringen en het West-Brabants archief zijn hierbij van grote waarde.
- Het delen van kennis en ervaringen met jongere generaties. Oudere inwoners kunnen betrokken worden bij educatieve programma's, lezingen en workshops om hun kennis over te dragen.
- Het organiseren van culturele evenementen en festivals waarin de volkscultuur wordt gevierd. Deze evenementen brengen de gemeenschap samen en stimuleren de deelname aan traditionele activiteiten.
- Bij het behoud van volkscultuur is het essentieel dat alle inwoners, ongeacht hun leeftijd of achtergrond, erbij betrokken worden. Het creëren van een gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid bevordert een duurzame inzet voor behoud.
- Het stimuleren van cultureel toerisme door het promoten van traditionele evenementen, ambachten en gebruiken. Dit zorgt voor interesse en financiële steun van buiten de gemeente.
- Beschermen van belangrijke culturele locaties, monumenten en kunstwerken.
- Het ondersteunen van lokale kunstenaars, ambachtslieden en musici voor het behouden van traditionele kunstvormen. Dit kan worden bereikt door het organiseren van lokale markten, tentoonstellingen en festivals.

Actiepunt 7 Cultuur voor iedereen

De Hoevense Peejenzaaijer, Hoeven

3.4.2. Communicatie

Binnen de gemeente Halderberge bruist het van culturele activiteiten die vaak onopgemerkt blijven voor een groot deel van de inwoners. Het is van belang om de culturele agenda prominenter op de kaart te zetten, en daarom is samenwerking met Visit Halderberge en het communicatieteam van de gemeente essentieel. De aanstelling van een beleidsadviseur cultuur kan hierin een belangrijke schakel zijn.

Het vergroten van de bekendheid van culturele evenementen kan niet alleen digitaal plaatsvinden, maar ook door verenigingen en instellingen fysiek bij elkaar te brengen. Het organiseren van culturele netwerkbijeenkomsten, zoals de succesvolle startbijeenkomst van de cultuurmaand, biedt een uitstekend platform om verbindingen te maken. De uitdaging ligt in het vergroten van dit netwerk en het betrekken van een breder publiek.

Een geïntegreerde aanpak omvat het actief gebruik van sociale media, samenwerking met lokale partners zoals bedrijven en scholen, en het verspreiden van promotiemateriaal op diverse locaties binnen de gemeente. Lokale media kunnen ook een krachtig middel zijn om de aandacht te trekken, terwijl het betrekken van culturele ambassadeurs en ondersteuning van lokale verenigingen de betrokkenheid van de inwoners verder kunnen versterken.

Door regelmatig de gemeentewebsite bij te werken met de meest recente culturele agenda en het opzetten van een nieuwsbrief, kunnen inwoners op de hoogte blijven van komende evenementen. Evaluatie en feedback na afloop van activiteiten zijn van grote waarde om toekomstige initiatieven te verbeteren.

Actiepunt 8 Communicatie

3.4.3. Jeugd en jongeren

Het cultuurbeleid richt zich op alle inwoners van de gemeente Halderberge. Binnen dit bredere beleid willen we ons specifiek richten op het betrekken en stimuleren van jongeren. Tijdens de verschillende participatiemomenten is het belang van het betrekken van deze doelgroep sterk naar voren gekomen. Het culturele aanbod voor de jeugd en jongeren krijgt van de inwoners via de enquête een onvoldoende.

Enkele concrete acties die worden voorgesteld, omvatten:

1. **In gesprek gaan met jongeren:** Door met jongeren in gesprek te gaan, kan de gemeente hun specifieke behoeften en interesses begrijpen. Dit zorgt ervoor dat het culturele aanbod beter aansluit op hun belevingswereld en wensen.
2. **Waardering voor erfgoed en volkscultuur:** Het betrekken van jongeren bij programma's zoals 'Veteraan in de klas' om verhalen van bijvoorbeeld oorlogsveteranen te delen, biedt een waardevolle kans om cultureel erfgoed te waarderen en te begrijpen.
3. **Gemeentelijke cultuurkaart:** Het invoeren van een gemeentelijke cultuurkaart is een pragmatische oplossing om financiële belemmeringen voor jongeren weg te nemen. Dit biedt hen budget en kortingen voor lokaal/regionaal cultuuraanbod, waardoor culturele activiteiten toegankelijker worden.
4. **Uitbreiding van cultureel aanbod voor jongeren:** Het streven naar meer ruimte voor beeldende vorming, muziek maken, en het aanbieden van concerten en festivals voor jongeren onder de 18 jaar is een positieve stap. Het stimuleren van creatieve projecten bedacht en uitgevoerd door jongeren via een stimuleringsbijdrage draagt bij aan hun actieve participatie.
5. **Bekendheid geven aan jongerenwerk:** Door regelmatig scholen voor voortgezet onderwijs te bezoeken en het gesprek aan te gaan over de wensen en behoeften van de jeugd, kan het jongerenwerk meer bekendheid krijgen. Dit helpt ook bij het afstemmen van activiteiten op de behoeften van de jongeren.

Het betrekken van jongeren bij het vormgeven van cultureel beleid is een waardevolle benadering om een duurzaam en relevant cultureel aanbod te realiseren.

Actiepunt 9 Jongeren

In de inleiding hebben we al aangegeven dat erfgoed een apart beleidsterrein is binnen de gemeente Halderberge. We kunnen het alleen niet los zien van kunst en cultuur gewoonweg omdat erfgoed bepalend is voor onze culturele omgeving. Wat we verstaan onder erfgoed en hoe we hiermee omgaan binnen de gemeente Halderberge wordt hieronder nader beschreven.

Cultureel erfgoed

Cultureel erfgoed is: "Alle culturele uitingen uit het verleden die van betekenis zijn voor het heden en de toekomst en je terug wilt zien in het heden." Cultureel erfgoed is ontzettend breed. Van een beschermde kastanjeboom bij een bank tot een archeologisch vondst. Hierdoor maken we een onderscheid in roerend en onroerend erfgoed. Roerend erfgoed vind je in musea (kunstobjecten, archeologische vondsten, schilderijen, etc.). Onroerend erfgoed vind je in de ruimte buiten om je heen. Dat zijn bijvoorbeeld gebouwen, banken, begraafplaatsen en bomen. Deze zijn 'aard en nagelvast' en niet te verplaatsen. In de gebouwen, zoals in kerken, kan ook roerend erfgoed aanwezig zijn. Denk hierbij aan beelden en kandelaars, dat bij het gebouw en zijn gebruik hoort. Er wordt ook een onderscheid gemaakt tussen materieel en immaterieel erfgoed. Het materieel erfgoed staat hierboven genoemd. Immaterieel erfgoed zijn gebruiken en tradities, dit gaat breder dan religieuze gebruiken en tradities. Sinterklaas, carnaval en koningsdag, het zijn allemaal voorbeelden van immaterieel erfgoed. Zij brengen uitingen van onze cultuur. Ze dragen bij aan een aangename en gezonde omgeving, zoals feesten, ambachten en rituelen.

Erfgoed in je leefomgeving

Cultureel erfgoed heeft betrekking op veel thema's in je leefomgeving. Erfgoed geeft betekenis aan de ruimte waarin we leven (ruimtelijk onroerend erfgoed). Denk hierbij aan bijvoorbeeld waardevolle stedenbouwkundige structuren, monumenten en panden, maar ook de openbare ruimte met bijvoorbeeld groen. Cultureel erfgoed gaat ook over veel (vak)gebieden: archeologie, geomorfologie, stedenbouw en architectuur en landschap.

Europese Verdrag van Faro

Cultureel erfgoed brengt mensen samen en is van grote waarde voor de samenleving op ruimtelijk, sociaal en economisch vlak. Het is dan ook van belang om in de zorg voor dat erfgoed de vraag te stellen: waarom en voor wie bewaren we het, en hoe zijn mensen betrokken? Dat is net zo belangrijk als vragen over hoe je erfgoed het best beschermt, restaureert, etc. Stel de mens en de samenleving en hún relatie met erfgoed centraal. Dat is waar het Europese Verdrag van Faro voor pleit.

Monumenten

De gemeente Halderberge is zo'n 50 rijksmonumenten en 100 gemeentelijke monumenten 'rijk'. Deze panden/objecten dragen bij aan de identiteit van de gemeente en de vijf kernen (en het buitengebied) in het bijzonder. Monumenten hebben een (meer)waarde voor de samenleving. Een monument heeft een gebruikswaarde, versterkt de (culturele) identiteit, heeft een statusverhogende- en marketingwaarde en stimuleert de (sociale) cohesie.

Daarnaast is de economische waarde van belang voor de omgeving. Het monument draagt in die zin bij aan een prettige woon- en verblijfsomgeving. Ook vertelt ieder monument iets over de geschiedenis van onze gemeente en is daarmee drager van onze identiteit. Vele monumenten zijn een icoon voor de kernen omdat ze er beeldbepalend zijn en een verbinding vormen met het verleden.

Open Monumentendag en Cultuurmaand

Al vele jaren wordt in en door de gemeente de Open Monumentendag georganiseerd. Het Open Monumentenweekend is ook de Opening van de Cultuurmaand, waarbij erfgoed, cultuur en kunst centraal staan. De organisatie is in handen van de werkgroep Cultuurmaand. Daarnaast zorgen vele vrijwilligers ervoor dat tal van locaties worden opengesteld en er aantrekkelijke programma's worden samengesteld. Aan het eind van de maand worden op voordracht van de vakjury de Cultuurprijzen uitgereikt. Duizenden bezoekers gaan tijdens de Open Monumentendag en de Cultuurmaand op pad om te genieten van cultureel Halderberge.

Beleidsnota 2011 cultureel erfgoed Halderberge 'Inspirerend verleden'

In 2011 heeft de gemeenteraad de beleidsnota cultureel erfgoed Halderberge "Inspirerend verleden" vastgesteld. Cultuurhistorie is een belangrijke drager van de identiteit van Halderberge. Ze maakt integraal onderdeel uit van de ruimtelijke ontwikkeling van Halderberge. In de monumentale objecten en het landschap van Halderberge is nog veel terug te vinden van de geschiedenis en de ontwikkeling van de streek. Monumenten en het historische landschap vormen als het ware de beeld dragers van de Halderbergse identiteit. De dorpen en het buitengebied van Halderberge zijn door allerlei ontwikkelingen sterk gewijzigd, maar er is ook veel hetzelfde gebleven. Doel is om bij al die veranderingen het karakter van Halderberge te koesteren en te versterken.

Visie en doel beleidsnota

Het gemeentebestuur van Halderberge wil naar een beleid waarin sprake is van zorgvuldig omgaan met de aanwezige cultuurhistorische waarden binnen Halderberge. De centrale visie van deze nota luidt: cultuurhistorie is een belangrijke drager van de identiteit van Halderberge en maakt integraal onderdeel uit van de ruimtelijke ontwikkeling van Halderberge, waardoor ontmoetingen van heden en verleden gelden als uitdaging en inspiratiebron voor de toekomst.

De overheid heeft zich tot taak gesteld het verleden zichtbaar te houden en door te geven aan volgende generaties. In de gemeentelijke beleidsnota wordt o.a. de economische waarde van cultuurhistorie aangegeven:

- de recreatieve belevingswaarde (historisch gebouw);
- de verervingswaarde (nalatenschap aan de kern);
- de woongenotswaarde (positieve waarde op de omgeving).

Cultuurhistoriekaart

De cultuurhistoriekaart brengt alle cultuurhistorische waarden binnen het grondgebied van de gemeente in beeld. Hierop staat het bovengrondse erfgoed. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is het nuttig om de cultuurhistoriekaart te raadplegen. De Halderbergse kaart inclusief de legenda sluit aan op de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant.

Beleidsnota archeologie 2011 'Ons ongeschreven verleden'

In 2011 is de beleidsnota door de gemeenteraad vastgesteld. Als basis voor het gemeentelijke beleid geldt de volgende doelstelling: Het archeologiebeleid van de gemeente Halderberge heeft tot doel haar archeologische erfgoed te beschermen en ontsluiten als bron van het 'gemeenschappelijke geheugen' en als middel voor wetenschappelijke studie, zonder meer maatschappelijke lasten in het leven te roepen dan strikt noodzakelijk. De archeologische verwachtingskaarten zijn raadpleegbaar via de gemeentelijke website.

Hieronder volgt de lijst met uitgewerkte actiepunten waarin hoofdstuk 3 naar verwezen wordt. In hoofdstuk 6 worden de financiële consequenties beschreven die deze actiepunten met zich meebrengen en de termijn waarop ze worden ingevoerd.

Actiepunt 1 Multifunctioneel Centrum

- a. Het voornemen om te blijven investeren in multifunctionele centra waar alle culturele verenigingen gebruik van kunnen maken tegen niet-commerciële tarieven is van groot belang voor de leefbaarheid van de kernen en het voortbestaan van verenigingen. Het ondersteunen van deze centra bevordert niet alleen de culturele activiteiten, maar versterkt ook de sociale cohesie in de gemeenschap.
- b. Het streven naar meer verbinding met instellingen en verenigingen, met als doel samenwerking op organisatorisch gebied. Samenwerking kan synergie creëren, efficiëntie bevorderen en de impact van culturele activiteiten vergroten. Daarnaast moeten financiële middelen beschikbaar worden gesteld om dergelijke samenwerkingen te faciliteren.
- c. Het herzien van de subsidieregeling voor muziek- en beeldende lessen en het beschikbaar stellen van ruimtes binnen culturele centra voor deze lessen is een noodzakelijke aanpak. Het actief zoeken naar gekwalificeerde docenten draagt bij aan de kwaliteit van het onderwijs. Bij het bijstellen van de subsidieregeling is het belangrijk om rekening te houden met de behoeften van zowel de docenten als de leerlingen, en ervoor te zorgen dat de financiële ondersteuning voldoende is om hoogwaardig cultuuronderwijs te waarborgen.
- d. Onderzoek verrichten naar beschikbare ruimtes voor creatieve lessen en workshops, zie ook 4.d.
- e. Aanspreekpunt voor de Dorpshuizen. Elke kern heeft nu of in de nabije toekomst een eigen dorpshuis. De exploitatie van de dorpshuizen ligt bij een beheersstichting. Deze Stichtingen hebben behoefte aan een vast aanspreekpunt binnen de gemeente.

Actiepunt 2 Bibliotheek West-Brabant

Extra middelen voor de bibliotheek, zodat zij aan de zorgplicht van de gemeente kan voldoen.

Actiepunt 3 Marktplaats Cultuureducatie Halderberge

- a. Marktplaats Cultuureducatie Halderberge blijft een fysiek punt in de persoon van een intermediair voor het samenbrengen van de vraag vanuit het onderwijs en het aanbod vanuit de culturele aanbieders lokaal, regionaal en landelijk. Er zal gekeken worden of het nog wenselijk is om deze persoon onder te brengen in een aparte stichting of toegevoegd gaat worden aan de ambtelijke ondersteuning.
- b. Naast activiteiten voor leerlingen van het primair onderwijs onder schooltijd en naschools dient er meer aandacht te worden gegeven aan cultuureducatieve activiteiten voor het voortgezet onderwijs door ook hiervoor budget beschikbaar te stellen.

- c. Het onderzoeken van de mogelijkheid voor leerlingen in het primair onderwijs die elders onderwijs volgen om deel te nemen aan het naschoolse aanbod in Halderberge is een inclusieve benadering. Het kan bijdragen aan een toegankelijk cultureel aanbod voor alle inwoners, ongeacht waar ze naar school gaan.
- d. Het aandacht besteden aan cultuuraanbod voor 2-4-jarigen, met specifieke aandacht voor taalachterstand, is een waardevol streven. Vroegtijdige betrokkenheid bij cultuur kan niet alleen de taalontwikkeling bevorderen, maar ook bijdragen aan een brede ontwikkeling van jonge kinderen.
- e. De Marktplaats Cultuureducatie Halderberge is op dit moment meer dan de intermediair die het vraag en aanbod vanuit het onderwijs en de culturele aanbieders samenbrengt. Voor de provincie is het de lokale adviseur voor de professionele kunst, de amateurkunst en erfgoed en ook binnen de gemeente vaak het aanspreekpunt voor culturele aanbieders en verenigingen. Door deze grotere opdracht ligt het meer voor de hand om de Marktplaats onder te brengen bij de gemeente, zodat er ook daadwerkelijk uitvoering gegeven kan worden aan deze opdracht.

Actiepunt 4 Amateurkunst

- a. Uitvoering geven aan Akkoord Amateurkunst 2025 – 2028.
- b. Subsidiebeleid voor de amateurkunst actualiseren met name op het gebied van subsidie voor culturele lessen en culturele initiatieven.
- c. Blijven investeren in de Dorpshuizen en culturele centra.

Actiepunt 5 Verenigings- en vrijwilligersbeleid

- a. Vrijwilligers zijn van groot belang voor de culturele sector. De gemeente zal daarom blijven investeren in organisaties die met vrijwilligers werken.
- b. Naast financiële ondersteuning vanuit de gemeente komen er meer overlegmomenten met de vrijwilligers van de diverse organisaties en verenigingen, zodat ze elkaar kunnen ondersteunen en daar waar mogelijk samenwerken en zo zorgen voor een succesvol vrijwilligersbeleid.
- c. Om dit te realiseren is er duidelijk behoefte aan een aanspreekpunt bij de gemeente. Geadviseerd wordt een coördinator die zich bezig gaat houden met het totale cultuurbeleid.

Actiepunt 6 Kunst in de openbare ruimte

- a. Kunst in de buiten en openbare ruimte groter en veelzijdiger aanpakken via participatie projecten met een duidelijke doelstelling. Hierbij betrekken we inwoners (waaronder jongeren) en ondernemers zoveel mogelijk met onder andere prijsvragen. We werken samen met plaatselijke kunstenaars, samenstichtingen, scholen, inwoners en ondernemers. Hiervoor moet een actieplan worden opgesteld en na vaststelling moet uitvoering worden gegeven aan het actieplan.
- b. Het documenteren (en digitaliseren) van de kunstwerken en structureel investeren in onderhoud van kunst in de openbare ruimte.
- c. Kunstwerken die horen bij een project, denk hierbij bijvoorbeeld aan het realiseren van een kunstwerk in het kader van het religieus erfgoed op het plein van de kapel van Sint Anna, daarvan worden de kosten van het kunstwerk meegenomen in het project.

Actiepunt 7 Cultuur voor iedereen

- a. In de culturele centra activiteiten binnen de verschillende kunstdisciplines (muziek, dans, toneel, beeldende vorming, fotografie) aanbieden in de vrije tijd door lokale en regionale kunstenaars in samenwerking met culturele instellingen en verenigingen.
- b. Behoudvande Halderbergse Cultuurmaanden het open Monumentenweekend
- c. De belevingswaarde vergroten op het gebied van cultureel erfgoed door lopende projecten zoals de wonderen van Oudenbosch breed uit te dragen en nieuwe initiatieven aan te moedigen bijvoorbeeld door het uitschrijven van een prijsvraag
- d. Ondersteunen van initiatieven op het gebied van volkscultuur, die de belevingswaarde van volkscultuur vergroten, zodat meer inwoners hieraan kunnen deelnemen of hiervan kunnen genieten.

Actiepunt 8 Communicatie

- a. Traditionele media zoals de Halderbergse Bode zijn niet voldoende om alle inwoners te bereiken. Er is behoefte aan een breder bereik via verschillende social media kanalen.
- b. De communicatie rondom culturele activiteiten is cruciaal, en het lijkt erop dat het gebruik van digitale infoborden en een maandelijkse culturele nieuwsbrief een effectieve aanpak kan zijn. Door deze middelen in te zetten, krijgen inwoners de kans om vooraf op de hoogte te zijn van de geplande activiteiten, wat de betrokkenheid en participatie kan vergroten. Het voorstel om de bestaande Cultuurmaand-nieuwsbrief als basis te gebruiken, biedt een praktische en efficiënte manier om relevante informatie te verspreiden.
- c. Het idee van een online culturele agenda is een waardevol instrument om een actueel overzicht van het culturele aanbod te presenteren. Dit maakt het gemakkelijk voor inwoners om te plannen en deel te nemen aan evenementen die hun interesse wekken. Hiervoor kan aangesloten worden bij Visit Halderberge.
- d. Het realiseren van een aanspreekpunt bij de gemeente op het gebied van cultuur in de vorm van een beleidsambtenaar of beleidsadviseur ter ondersteuning van alle culturele instellingen en culturele aanbieders. Deze adviseur draagt zorg voor de uitvoering van het cultuurbeleid, is het eerste aanspreekpunt vanuit de gemeente voor alle externe culturele instellingen en cultuurmakers en zorgt voor de interne verbinding met de verschillende beleidsterreinen, de gemeenteraad en B&W binnen de gemeente.

Actiepunt 9 Jongeren

- e. Zichtbaarheid van het jongerenwerk vergroten door verbindingen te maken met culturele instellingen en ondernemers.
- f. Het culturele aanbod vanuit het jongerenwerk uitbreiden door aan te sluiten bij de verlengde schooldag en aanbieden van culturele projecten.
- g. Jongeren meer betrekken bij het tot stand komen van culturele activiteiten.

6.1. Inleiding

Dit hoofdstuk richt zich op de financiële gevolgen van de voorgestelde ambitie en de uitvoering van de actiepunten tot en met 2034. Zowel voor het lopende beleid als voor de uitvoering van de actiepunten worden specifieke financiële consequenties benoemd.

Momenteel ontbreekt het de gemeente aan een specifieke beleidsmedewerker Cultuur. Na het vertrek van deze ambtenaar is er geen nieuwe aanstelling gedaan, maar zijn er diverse taken met betrekking tot cultuur ondergebracht bij drie medewerkers binnen team Ontwikkeling. Deze medewerkers hebben naast hun verantwoordelijkheden op het gebied van cultuur ook andere taken in hun portefeuille. Deze versnippering heeft geleid tot minder samenhang en verbinding binnen het beleidsterrein van cultuur. Cultuureducatie wordt structureel uitgevoerd door de Marktplaats Cultuureducatie Halderberge in opdracht van de gemeente. Deze medewerker is niet in dienst van de gemeente, maar werkt vanuit de Stichting Cultuureducatie Halderberge.

Uit de voorliggende visie komen verschillende nieuwe taken voort. Deze zijn opgenomen in het overzicht in paragraaf 6.2.

Voor de uitvoering van deze taken wordt verwezen naar paragraaf 6.3 en 6.4.

6.2. Financiële gevolgen kunst en cultuurbeleid 2024 - 2034

In onderstaand schema worden de financiële gevolgen van het cultuurbeleid per actiepunt weergegeven. Hier wordt onderscheid gemaakt in korte, middellange en lange termijn acties.

Actiepunt	Prioriteit 1-2-3	Bestaand of Nieuw
1. Multifunctioneel Centrum a. Aandacht voor toegankelijkheid voor niet-commerciële instellingen en verenigingen. b. Aanstellen van een ambtelijk aanspreekpunt die zorgt voor verbinding met instellingen en verenigingen (zie actiepunt 5). c. Het actualiseren van de subsidieregeling voor muziek- en beeldende lessen. d. Onderzoek verrichten naar beschikbare ruimtes voor creatieve lessen en workshops. e. Aanspreekpunt voor de Dorpshuizen	a. 1 b. 1 c. 1 d. 1 e. 1	Nieuw Nieuw Bestaand Nieuw Nieuw
2. Bibliotheek West-Brabant Financiële ondersteuning blijven bieden om te kunnen voldoen aan de zorgplicht.	1	Bestaand
3. Marktplaats Cultuureducatie Halderberge a. Intermediair cultuureducatie continueren en hiermee samenhangend de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. b. Aanbieden culturele activiteiten voor het voortgezet onderwijs vanuit gemeentelijke subsidie. c. Onderzoeken inclusieve benadering naschools aanbod. d. Onderzoeken cultureel aanbod 2 tot 4-jarigen e. Marktplaats onderbrengen bij de gemeente	a. 1 b. 1 c. 1 d. 1 e. 1	Bestaand en intensiveren Bestaand en intensiveren Nieuw Nieuw Nieuw
4. Amateurkunst a. Uitvoering geven aan Akkoord Amateurkunst 2025-2028. b. Structureel blijven subsidiëren amateurkunst c. Het welzijnssubsidiebeleid Subsidiebeleid actualiseren d. Onderzoek naar beschikbaarheid oefenruimtes muzieklessen (zie actiepunt 1)	a. 3 b. 1 c. 1 d. 2	Nieuw Bestaand Nieuw Nieuw
5. Verenigings- en Vrijwilligersbeleid Aanstellen van een beleidsadviseur cultuur voor de uitvoering van het cultuurbeleid, tevens aanspreekpunt voor de culturele verenigingen.	1	Nieuw
6. Kunst in de openbare ruimte a. Opstellen van en uitvoering geven aan een actieplan kunst in de openbare ruimte b. Documenteren, digitaliseren en onderhouden van de bestaande kunst in de openbare ruimte c. Bij projecten kunst meenemen in het project	a. 1 b. 2 c. 1	Nieuw Nieuw Nieuw

Actiepunt	Prioriteit 1-2-3	Bestaand of Nieuw
7. Cultuur voor iedereen		
a. Culturele instellingen en verenigingen stimuleren tot samenwerking om aanbod te realiseren voor iedereen	a. 1	Nieuw
b. Cultuurmaand en Open Monumentendag	b. 1	Bestaand
c. Belevingswaarde vergroten op het gebied van cultureel erfgoed	c. 1	Bestaand en intensiveren
d. Ondersteunen nieuwe ideeën om volkscultuur aantrekkelijker te maken	d. 1	Nieuw
8. Communicatie		
a. Meer gebruik maken van nieuwe vormen van communicatie (social media)	a. 2	Nieuw
b. Informeren inwoners via nieuwsbrief	b. 2	Nieuw
c. Digitale culturele agenda opzetten in samenwerking met Visit Halderberge	c. 2	Nieuw
d. Een aanspreekpunt realiseren bij de gemeente op het gebied van cultuur in de vorm van een beleidsambtenaar of beleidsadviseur (actiepunt 5)	d. 1	Nieuw
9. Jongeren		
a. Zichtbaarheid jongerenwerk vergroten	a) 1	Bestaand en intensiveren
b. Aansluiten jongerenwerk bij verlengde schooldag	b) 1	Nieuw
c. Jongeren betrekken bij totstandkoming culturele projecten	c) 1	Nieuw

6.3. Formatie

Cultuurcoördinator / uitbreiding capaciteit beleidsmedewerker Cultuur

Het uitvoeren van de werkzaamheden die vallen onder bestaand beleid, kan binnen de bestaande capaciteit. Voor nieuw beleid en beleid dat wordt geïntensiveerd, is geen capaciteit aanwezig. Om al deze actiepunten / activiteiten te kunnen uitvoeren, wordt voorgesteld om een (extra) beleidsmedewerker/beleidsadviseur aan te trekken. Deze persoon wordt verantwoordelijk voor de uitvoering van het (nieuwe) cultuurbeleid en is tevens het aanspreekpunt op het gebied van cultuurbeleid voor de culturele verenigingen en de multifunctionele centra binnen onze gemeente.

Deze persoon zal de volgende taken/actiepunten oppakken:

- Actiepunt 1: Multifunctioneel Centrum (e)
- Actiepunt 3: Marktplaats Cultuureducatie Halderberge (a)
- Actiepunt 4: Amateurkunst (a-b-c-d)
- Actiepunt 5: Verenigings- en vrijwilligersbeleid
- Actiepunt 6: Kunst in de openbare ruimte (a-b)
- Actiepunt 7: Cultuur voor iedereen (a-b-c-d)
- Actiepunt 8: Communicatie (a-b-c-d)
- Actiepunt 9: Jongeren (a-b-c)

Benodigde capaciteit: 28 uur voor de uitvoering van beleidstaken op het gebied van Cultuur.

Markplaats Cultuureducatie Halderberge / Actiepunt 3

De gemeente Halderberge heeft een Marktplaats Cultuureducatie, om kinderen en jongeren in aanraking te laten komen met kunst, cultuur en erfgoed. De coördinator Marktplaats voorziet in de bemiddeling, informatie, advies en ondersteuning bij de organisatie van culturele en educatieve activiteiten. De huidige functie van Marktplaatscoördinator is niet intern belegd. De coördinator is in dienst van de Stichting Cultuureducatie Halderberge. De Stichting ontvangt jaarlijks subsidie van de gemeente om uitvoering te geven aan die taken.

Het hebben van de Marktplaats is een vereiste voor deelname aan de Regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK-regeling). In 2013 is er bij aanvang van deze regeling voor gekozen dat de Marktplaatscoördinator niet in dienst is bij de gemeente. De uitvoering van deze taak is hiermee goed geregeld, maar wij zien veel voordelen als deze persoon binnen de groep van beleidsmedewerkers Cultuur kan opereren. Ook investeert deze persoon veel in algemene kennis, die binnen de gemeentelijke organisatie beter kan worden gedeeld en benut. Deze taak hoort eigenlijk thuis bij de beleidsmedewerker Cultuur.

De subsidie die de Stichting Cultuureducatie Halderberge jaarlijks ontvangt voor het in stand houden van de Marktplaats, bestaat uit een bijdrage voor de salariskosten van de coördinator en uit een bijdrage voor de activiteiten van de CmK-regeling.

Huidige capaciteit: 18 uur

Financieel: binnen de gemeentelijke begroting is er budget beschikbaar voor 18 uur voor de Marktplaatscoördinator. Dit budget wordt nu als subsidie ter beschikking gesteld aan de Stichting Cultuureducatie Halderberge en kan worden aangewend voor het in dienst nemen van de coördinator. Deze gaat zich in de nieuwe situatie vooral bezig houden met de praktisch inhoudelijke uitvoering van de CmK-regeling. De beleidsinhoudelijke werkzaamheden van de CmK-regeling worden ondergebracht bij de nieuwe beleidsmedewerker Cultuur.

6.4. Benodigd Budget Uitvoeringsprogramma

Actiepunt 6, gericht op kunst in de openbare ruimte, en Actiepunt 7, gericht op cultuur voor iedereen, vereisen niet alleen ambtelijke ondersteuning maar ook extra financiële middelen om volledig te kunnen worden uitgevoerd. Voor de beleidsperiode 2024-2034 is er jaarlijks budget nodig om kunstprojecten op te zetten waarbij samenwerking plaatsvindt tussen kunstenaars en diverse doelgroepen, waaronder jongeren en om initiatieven op het gebied van volkscultuur te ondersteunen, die de belevingswaarde van volkscultuur vergroten. Dit budget stelt ons in staat om de openbare ruimte te verrijken met kunstwerken en om cultuur toegankelijk te maken voor alle inwoners van onze gemeente, ter bevordering van creativiteit, verbinding en inclusiviteit.

1. Brainstormsessies

Om onze visie op cultuur te realiseren, hebben we verschillende participatiemomenten georganiseerd. Deze sessies bieden een platform waarop we met elkaar in gesprek kunnen gaan en inzicht kunnen verkrijgen in de culturele behoeften en interesses van onze inwoners, beleidsvoerders en culturele verenigingen en instellingen. Deze sessies waren:

- a. Inspiratiesessie College B&W gemeente Halderberge op 4 april 2023 (zie paragraaf 1.4);
 - b. Startbijeenkomst op 19 juni 2023. Hiervoor zijn alle culturele organisaties (gesubsidieerd, niet gesubsidieerd, professioneel en amateurs) en andere belangstellenden uitgenodigd. In drie groepen onder begeleiding van een gespreksleider zijn de deelnemers vanuit de waardierend vernieuwen methode met elkaar in gesprek gegaan
- De drie vragen die centraal stonden waren:
- Wat gaat er goed?
 - Wat kan er beter?
 - Hoe gaan we verwezenlijken?

Dit leidde tot uiteenlopende ideeën en adviezen die plenair met elkaar gedeeld zijn. In hoofdlijnen is het volgende opgehaald:

- Voor iedere kern een Multi Functioneel Centrum (MFC), een plek voor ontmoeting waar alle cultuur gecentreerd kan zijn.
- Er wordt veel waarde gehecht aan het behoud van de eigenheid, de eigen kracht en identiteit van de kernen. Maar daarnaast is het belangrijk dat we werken aan het versterken van de verbinding tussen de kernen.
- Aanspreekpunt bij de gemeente op het gebied van cultuur (beleidsambtenaar), een cultureel coördinator ter ondersteuning van verenigingen.
- Er is behoefte aan een platform om elkaar te ontmoeten en informatie te kunnen delen over de activiteiten van diverse organisaties en verenigingen. De startbijeenkomst is hier een voorbeeld van.
- Het is belangrijk en noodzakelijk dat activiteiten toegankelijk en betaalbaar zijn voor een breed publiek. Bij voorkeur zouden deze activiteiten worden georganiseerd in de directe woon- en leefomgeving van de deelnemers, waardoor de drempel om deel te nemen wordt verlaagd. Daarnaast is het van belang om er voor te zorgen dat de activiteiten divers en inclusief zijn, zodat ze aansluiten bij verschillende (culturele) achtergronden en herkenbaar zijn voor een breed scala aan mensen.
- Handhaving en uitbreiding van activiteiten waar kinderen en jongeren in aanraking komen met kunst en cultuur, zowel programma's op de scholen voor het primair en voortgezet onderwijs alsook activiteiten in de vrije tijd.
- Kunst in de buiten en openbare ruimte groter en veelvuldiger aanpakken en lokale kunstenaars meer betrekken.

- Het belang van de vrijwilligers.
- Structureel aandacht blijven schenken aan ons rijke erfgoed.
- Promoten van culturele activiteiten in de gemeente.
- Hulp bij organisatie van activiteiten en evenementen niet alleen fysiek en financieel, maar ook meer eenvoudige processen voor het aanvragen van vergunningen en subsidies.

Het volledige verslag van deze avond is op te vragen bij de gemeente.

c. Informatiebijeenkomst gemeenteraad op 16 november 2023.

2. Enquête inwoners

Na de startbijeenkomst is er een openbare digitale enquête uitgezet onder de inwoners van Halderberge, gericht op cultuur in Halderberge. Deze vragenlijst kon tot 4 oktober 2023 ingevuld worden. Het hoofddoel van deze enquête was om de eerdere opgehaalde resultaten te bevestigen en te kijken of er nog nieuwe ideeën naar voren kwamen. De enquête is ingevuld door 137 respondenten, verspreid over de hele gemeente.

De leeftijd van de grootste groep respondenten ligt tussen de 45 t/m 64 jaar. Het is belangrijk om dit in perspectief te plaatsen, aangezien de meerderheid van de inwoners van de gemeente ook binnen deze leeftijdsgroep valt.

De belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn:

De geënquêteerden zijn geïnteresseerd in:

• muziek	27%
• theater	22%
• beeldende kunst	13%
• film	15%
• museum/tentoonstellingen	15%
• erfgoed	13%
• dans	3%
• literatuur	3%
• overig	1%
• geen interesse	2%

Het kunst- en culturaanbod in de gemeente Halderberge wordt gemiddeld gewaardeerd met een 5,79. Waarbij het aanbod voor jongeren van 13 tot 23 jaar een beoordeling van 5,13 krijgt.

74% van de respondenten heeft aangegeven dat ze deelnemen aan culturele activiteiten.

Van de respondenten heeft 53% aangegeven iets te missen binnen de gemeente op cultureel gebied, 23% is tevreden en 61% weet het niet of heeft geen mening.

Wat wordt er dan gemist:

- Kleinschalige festivals
- Activiteiten voor de schoolgaande kinderen en gezinnen
- Creatieve cursussen en workshops
- Popconcerten of groot poppodium
- Culturele activiteiten in buurt of wijk
- Kleinschalige culturele activiteiten
- Meer betaalbare activiteiten
- Bioscoop
- Musea, moderne kunsttentoonstellingen en galeries
- Volkscultuur activiteiten

De volledige uitslag van de enquête is op te vragen bij de gemeente.

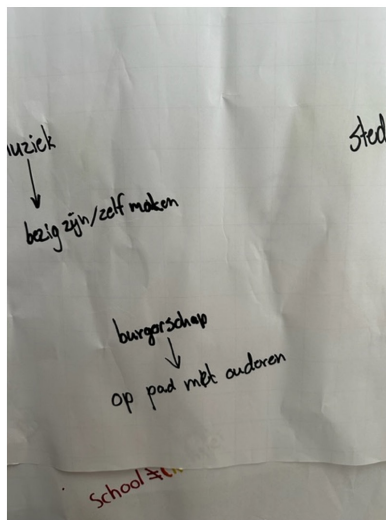
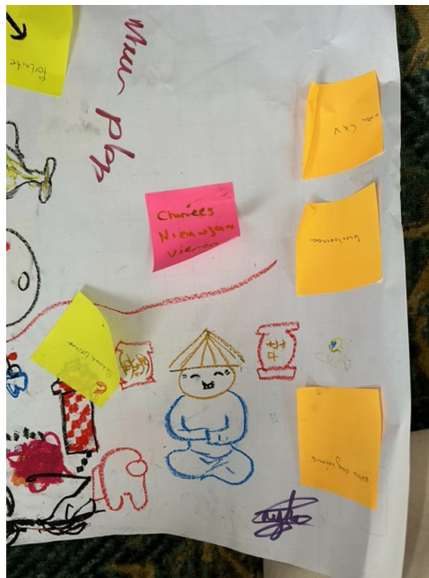
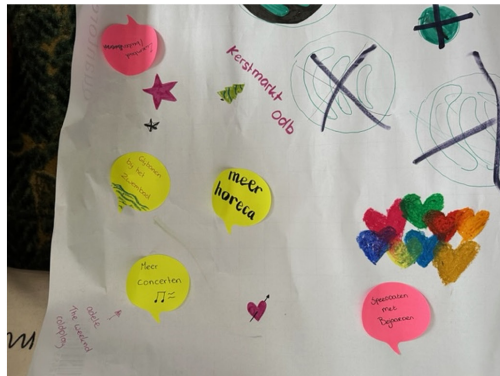
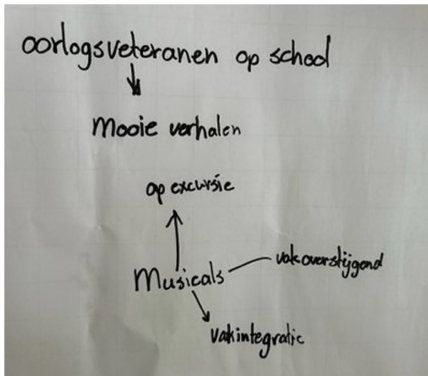
3. Interne en externe gesprekken

Voor het verkrijgen van input voor deze visie zijn naast de werksessies vele gesprekken gevoerd, zowel intern als extern. Externe gesprekspartners omvatten niet alleen het culturele veld, maar ook gemeentelijke organisaties zoals Bibliotheek West-Brabant, evenals provinciale organisaties zoals Erfgoed Brabant en Kunstloc Brabant.

Binnen de gemeentelijke organisatie zijn gesprekken gevoerd met collega's van verschillende beleidsterreinen, waaronder volksgezondheid, armoedebeleid, toerisme, economie, erfgoed, onderwijs en jongerenwerk. De startvraag bij deze gesprekken was gericht op het identificeren van mogelijke verbindingen tussen hun beleidsterreinen en cultuur.

Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met jongeren op het voortgezet onderwijs en jongeren die al dan niet deelnemen aan culturele verenigingen of organisaties. Tijdens deze gesprekken werd gezocht naar inzichten in hun dromen en wensen met betrekking tot kunst en cultuur, om zo hun perspectief te integreren in de ontwikkeling van de culturele visie.

Bijlage 2: Foto's Brainstormsessies

Bijlage 3: Geraadpleegde bronnen

- Halderberge: cultureel uitgelicht, Cultuurnota 2010 – 2014 gemeente Halderberge (2010).
- Oriëntatienotitie: Het culturele speelveld, gemeente Halderberge (2017).
- Cultuurkompas, gemeente Halderberge (2017).
- Bouwen aan beleid voor cultuur in onderwijs en vrije tijd, cultuurconnectie LKCA, VNG en de Raad van twaalf (2018).
- Zet cultuur op de agenda, Kunsten '92, (2020).
- Investeer in cultuur voor iedereen, Raad voor Cultuur (2021).
- Revitalisering van de amateurkunst, Investeren in een betere ondersteuningsstructuur, BMC (2021).
- Coalitieakkoord 2021-2025 VVD, D66, CDA en ChristenUnie, 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' (2021).
- Bruggenbouwers in cultuur, Een handreiking voor de inzet van lokale ondersteuningsfuncties, LKCA (2021).
- Makersregeling, provincie Noord Brabant i.s.m. KunstLoc (2021).
- Corona, cultuur en gemeenten, VNG en bureau Berenschot (2021).
- LKCA, 'Verenigingsmonitor 2021. Verenigingen voor kunstbeoefening in cijfers' (2021).
- Cultuurcoaches onder de loep, LKCA (2022).
- De kracht van creativiteit – cultuur midden in de samenleving, meerjarenbrief 2023 – 2025, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2022).
- De culturele basis op orde (Kunst, erfgoed en media voor iedereen in elke gemeente, overal in Nederland), Raad voor Cultuur, (2022).
- Cultuur, zorg en welzijn in gemeentelijk beleid, over het hoe en waarom van verbindingen, LKCA (2022).
- Beleidskader provincie Noord Brabant 'Levendig Brabant', (2022).
- Code Diversiteit & Inclusie, (2022).
- Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties, mulier instituut (2022).
- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (2015).
- KWINK groep, 'Evaluatie Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen' (2019).
- Kamerbrief: Versterken stelsel openbare bibliotheken, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, (2022).
- De nieuwe periode Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) 2023 – 2026, LKCA (2023).
- GALA Gezond en Actief Leven Akkoord, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2023).
- Kunstzinnig, creatief en muzikaal in de vrije tijd, Monitor Amateurkunst, LKCA (2023).

Wat gaat er al aan financiën naar cultuur?

Subsidieregeling vrijwilligersorganisaties (subsidiebedragen voor 2024)

volksfeesten

Stichting Oudenbossch Karnaval	1.375
Stichting Carnaval de Smoorfrèters	825
Carnavalsstichting de Peejenzaaiers	1.100
Carnavalsstichting VAZ	1.100
Carnavalstichting de Meekrap	825
St. Nicolaascomité Hoeven	1.100
St. Nicolaascomité Oudenbosch	1.375
Oranje Comité Oudenbosch	3.250
Stichting bijzondere activiteiten	3.700
Oranje Comité Hoeven	2.600
Stichting Kinderfeesten Bosschenhoofd	2.775
Algemeen Comité Stampersgat	2.775
	22.800

heemkundekringen

Heemkundekring Het Land van Gastel	8.560
Heemkundekring De Honderd Hoeven	9.021
Heemkundekring Br. Christofoor	500
Heemkundekring Parel van de Welen	1.049
	19.130

koren, gilde en toneelvereniging

Confetti Klanken	500
Oudenbossche Mannenkoor	500
Zangvereniging Vox Populi	500
West-Brabants Gemengd Koor	500
Gezelligheidskoor Hoeven	500
Variakoor	500
Zeemanskoor De Kreekrackers	500
Buiten bereik	500
Muzikael	500
Enjoy	500
Shantykoor de Bossche Maten	500
Toneelvereniging 't Gordijntje	500
Gilde St. Sebastiaan	500
	6.500

harmonieën en fanfares

St. Caecilia Hoeven	11.750
Oudenbossche Harmonie	13.438
Gastels Fanfare	10.000
St. Cecilia Stampersgat	8.313
	43.501

muziek-, dans-, acrobatiekvereniging

Majorettevereniging Les Fleurs	1.000
Jeugdcircus Don Bosco	500
Volksdansgroep Tschaveska	500
Seniorenharmonie Harvano	500
Samaband XammeRamme	500
Blaasband Ullie	500
Mandoline Orkest Melodia	500
Stichting Muzikahuis	500
	4.500

bevordering cultuurbeoefening

Stichting Creatief Centrum	250
Stichting Creatief Contact (KCC)	250
Film promotie Halderberge	250
Stichting Matthaus Passion	250
Halderbergse Vrouwen Vereniging	250
Vrouwen van Nu, Oud Gastel	250
Boschenhoofdse Vrouwenvereniging	250
	1.750

Musea (subsidiebedragen voor 2024)

Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum	9.437
St. Zouavenmuseum Oudenbosch	6.200
St. Arboretum Oudenbosch	20.100
St. Vliegend Museum Seppe	1.500
	37.237

Subsidieregeling cultuurinitiatieven

beschikbaar budget	20.000
toegekende aanvragen in 2023	11.400

Subsidieregeling muzieklessen, beeldende kunst en vormgeving

beschikbaar budget	31.500
toegekende bijdragen in 2023 (147)	27.553

Subsidieregeling incidentele subsidies

beschikbaar budget	13.000
toegekende bijdragen in 2023	1.500

Subsidieregeling cultuureducatie basisonderwijs

budget voor 2024	33.788
naar de scholen	21.288
naar de Markplaats	12.500

Stichting Cultuureducatie Halderberge

subsidie voor 2024	57.273
opgebouwd uit:	
bijdrage vanuit cultuureducatie onderwijs	12.500
bijdragen vanuit CmK-regeling	33.213
subsidiebijdrage 2024	11.560

Bibliotheek West-Brabant

subsidie voor 2024	564.088
--------------------	---------

Verlengde schooldag

budget voor 2024	38.625
------------------	--------

Cultuureducatie met Kwaliteit

jaarlijkse bijdrage gemeente	16.607
matching vanuit provincie	16.607
	33.213

Cultuurmaand

beschikbaar budget voor 2024	10.000
uitgaven voor 2023	11.524

Dorpshuizen (exploitatiebijdragen voor 2024)

Cultureel Centrum Fidei et Arti	105.000
Cultuurcluster Saint Louis	71.000
Cultuurcluster Sint Anna	25.000
Dorpshuis de Steiger Stampersgat	20.425
St. Exploitatie het Kompas	75.000
St. Dorpshuis de Blokhut	72.596
	369.021

St. Streekomroep Ons West-Brabant

subsidie voor 2024	20.897
--------------------	--------

